

HE 95/2021 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2021
KOLMANNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen kolmanneksi lisätalousarvioksi vuodelle 2021.

Helsingissä 27.5.2021

Pääministeri

SANNA MARIN

Valtiovarainministeri *Matti Vanhanen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2021 *kolmanneksi* lisätalousarvioiksi.

Talouden näkymät

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021. Talouskasvu jää koronavirusepidemian seurauksena hitaaksi vuoden 2021 alussa, mutta alkaa vähitellen nopeutua kesän aikana.

Ennuste perustuu oletukselle, että koronavirusepidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painuu matalalle tasolle kesään 2021 mennessä rajoitusten, rokotusohjelman edistymisen sekä taudin kulkuun liittyvän kausivaihtelun seurauksena. Vakaa epidemiatilanne mahdollistaa rajoitusten lieventämisen ja purkamisen.

Yksityinen kulutus kasvaa nopeammin kuin ostovoima säästämisen purkautuessa kulutukseen. Vienti ja investoinnit elpyvät maailmantalouden kohentuneiden kasvunäkymien johdosta, mutta asuinrakennusinvestointien lasku hidastaa investointien kasvua v. 2021.

Työllisten määrän ennustetaan kääntyvän kasvuun aktiviteetin vetämänä, mutta palveluiden hitas toipuminen pitää työllisten määrän kasvua hitaana. Työllisten määrä pysyy alle vuoden 2019 tason v. 2021 ja ennusteen mukaan ylittää sen vasta v. 2023. Työllisyysasteen ennakoidaan olevan 71,7 % v. 2021.

Ansioiden nousun myötä palkkasumman ennakoidaan kasvavan n. 3 % v. 2021. Palkkojen nousu välittyy vähitellen erityisesti palveluiden hintoihin. Inflaation ennakoidaan olevan n. 1,4 % v. 2021 ja kiihtyvän tulevana vuosina taloudellisen aktiviteetin kohenemisen myötä lähemmäksi 2 % vuodessa.

Julkisen talouden alijäämä kasvoi viime vuonna mittavaksi koronavirusepidemian vuoksi. Julkista taloutta heikensivät talouden taantuma sekä monet epidemian vuoksi toteutetut tukitoimet. Talous elpyy kuluvana vuonna, mutta julkisen talouden alijäämä pysyy mittavana, sillä epidemian vuoksi päätetyt tukitoimet ja epidemian aikana kertyneen palvelu- ja hoitovelan purkaminen pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Julkinen talous jää kriisiä edeltänyttä aikaa alijäämäisemmäksi. Julkisessa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyvät elpymis- ja palautumissuunnitelmaan esitykset

Suomi on 15.3.2021 toimittanut komissiolle alustavan kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelman, joka linjaa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoituksen käyttöä Suomessa. Lopullinen suunnitelma toimitetaan komissiolle toukokuussa 2021. Komissio arvioi Suomen suunnitelman ja se hyväksyttäneen EU-neuvostossa loppukesästä 2021.

Kun Suomi on toimittanut lopullisen suunnitelman komissiolle, voi Suomi samalla hakea 13 prosentin ennakkomaksua. Vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä on tarkoitus huomioida vastaava määrä investointeja kestävä kasvun ministerityöryhmän linjauksen mukaisesti. Määrärahoilla käynnistetään elpymissuunnitelmassa linjattuja suuria ja vaikuttavia kokonaisuuksia.

Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan yhteensä 238 milj. euron kohdennuksia (määrärahat ja valtuudet yhteensä) elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi. Vuodelle 2021 kohdistuvien määrärahalisäysten määrä olisi tästä n. 117 milj. euroa. Kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan liittyviä valtuuksia ja määrärahaa saa käyttää vasta sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaisuuden jakautuminen vuoden 2021 kolmannen lisätalousarvioesityksen osalta pilareittain (milj. euroa)

Pilari	LTAE III esitys (määräraha ja valtuus yhteensä)	, josta vuoden 2021 määräraha vaikutus
1 Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa	48,5	31,4
2 Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville	9,5	9,5
3 Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi	134,9	30,9
4 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen	45	45
Yhteensä	237,8	116,8

Pilari 1 Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa

Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen ehdotetaan 20 milj. euroa.

Väliaikaiseen ympäristölupien ja menettelyjen vahvistamiseen ehdotetaan yhteensä 2 milj. euroa.

Kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisiin ratkaisuihin ehdotetaan yhteensä 3 milj. euroa ja rakennusten lämmitysjärjestelmien vaihtamiseen öljystä vähähiilisiin energiatehokkaisiin lämmitysmuotoihin 15 milj. euroa.

Yksityisen latausinfrastruktuurin tukemiseen taloyhtiöissä ja työpaikoilla ehdotetaan 7,5 milj. euroa.

Ravinnekierrätys Hankkeeseen ehdotetaan 1 milj. euroa.

Pilari 2 Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville

Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan täytäntöönpanon varmistamiseen sekä tosiasiallisen edunsaajarekisterin digitalisointiin ehdotetaan yhteensä 1 milj. euroa.

Huoneistotietojärjestelmään ehdotetaan 1 milj. euroa.

Kyberturvallisuuden tutkimusinvestointeihin ja harjoitustoimintaan ehdotetaan molempiin tarkoituksiin 1 milj. euroa.

Digiradan kehitys- ja verifiointivaiheeseen 3 milj. euroa (kts. myös LVM pääluokka).

Viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämiseen ehdotetaan 50 000 euroa.

Yritysten digitaloushankkeeseen ehdotetaan 2,4 milj. euroa.

Pilari 3 Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävän kasvun vauhdittamiseksi
Maailmanluokan automaatiota hyödyntävään digitaaliseen infrastruktuuriin osajien maahanmuuton tueksi ehdotetaan 2 milj. euroa.

Jatkuvan oppimisen kokonaisuuteen ehdotetaan yhteensä 9,7 milj. euroa, josta 2 milj. euroa kohdentuu jatkuvan oppimisen digitaaliseen palvelukokonaisuuteen ja 2 milj. euroa korkeakoulutuksen digitalisaatioon ja joustavan oppimisen vahvistamiseen.

Suomen Akatemialle ehdotetaan yhteensä 45 milj. euron lisävaltuutta, josta 20 milj. euroa kansallisiin infrastruktuureihin ja 25 milj. euroa vihreää siirtymää tukevaan avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen.

Luovien alojen rakennetukeen ehdotetaan yhteensä 2 milj. euroa ja rakennetukeen kulttuuri- ja luovien alojen yrityksille ja yhteisölle innovatiivisten palvelu-, tuotanto- ja toimintamallin kehittämiseksi 4 milj. euroa.

Business Finlandin myöntämisvaltuuteen ehdotetaan 12 milj. euron lisäystä avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen, 40 milj. euron lisäystä veturihankkeisiin sekä 10 milj. euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen.

Kestävään matkailuun ehdotetaan 3 milj. euron lisäystä. Teollisuuden uudistumisen ja palveluviennin kasvattamiseen sekä terveys- ja hyvinvointiosaamiseen ja -teknologiaan ehdotetaan kumpaankin 0,2 milj. euroa.

Kannustinmalliin kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen ehdotetaan 3,25 milj. euroa.

Pilari 4 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen

Ehdotetaan 5 milj. euroa hoitotakuun toteuttamisen edistämiseen ennaltaehkäisyä vahvistamalla, 20 milj. euroa hoitotakuun toteutumisen edistämiseen sekä palvelu- ja hoitovelan purkamiseen sekä 20 milj. euroa hoitotakuuta edistävään digitalisaatioon.

Lasten ja nuorten paketti

Poliisille ehdotetaan 3 milj. euroa poliisin ennaltaehkäisevään toimintaan.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjille ehdotetaan 5 milj. euroa koronavirustilanteesta aiheutuvien vaikutusten tasoittamiseen.

Koronavirustilanteesta aiheutuneiden vaikutusten lieventämiseksi osana lasten ja nuorten hyvinvoinnin pakettia opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle ehdotetaan yhteensä 64 milj. euroa. Tästä 40 milj. euroa suunnataan esi- ja perusopetukseen sekä varhaiskasvatukseen, 15 milj. euroa lukiokoulutukseen ja 5 milj. euroa ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi 4 milj. euroa suunnataan yliopistoille ja ammattikorkeakouluille ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin tuen vahvistamiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen kehittämisen valtionavustuksiin ehdotetaan 39 milj. euron lisäystä kohdennettavaksi kunnille lasten ja nuorten tukemiseen koronavirusepidemian aiheuttamassa tilanteessa ja sen jälkihoidossa. Lisäyksestä 16 milj. euroa kohdentuu mielenterveyspalvelujen saatavuuden ja 23 milj. euroa päihdepalvelujen pääsyn parantamiseen.

Turveyrittäjien tukeminen

Turveyrittäjien tukemiseen ehdotetaan 60 milj. euroa, jolla tuetaan turvealan sopeutumista nopeaan rakennemuutokseen ja oikeudenmukaista siirtymää.

Tukea kohdennetaan työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla mm. turveyritysten koneiden ja laitteiden romuttamista koskevaan avustusjärjestelmään, yritysten kehittämispalveluihin ja -avustuksiin sekä uudelleentyöllistymisen ja kouluttautumisen tukeen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla tukea kohdennetaan turvetuotantoalueiden jatkokäyttöä koskevaan selvitykseen ja metsitystukeen.

Valtioneuvoston kanslia

Saamelaisten totuus- ja sovintokomission työstä ja totuus- ja sovintoprosessin edistämisestä aiheutuviin menoihin, valtionavustusten maksamiseen totuus- ja sovintoprosessin edistämisen ja toteutustoimiin sekä enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen totuus- ja sovintokomission sihteeristön tehtäviin ehdotetaan yhteensä 2,15 milj. euron määrärahaa.

Ulkoministeriön hallinnonala

Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahoista on siirretty Euroopan kehitysrahastoa (EKR) varten budjetoidut määrärahat (8,4 milj. euroa) EU:n uusien rahoituskehysten mukaisesti rahoitusosuuksiin NDICI-instrumenttiin EU jäsenmaksumomentille valtiovarainministeriön pääluokkaan.

Euroopan kehitysrahaston alla on ollut myös Afrikan rauhanrahasto, joka siirtyy osaksi uutta Euroopan rauhanrahastoa. Afrikan rauhanrahaston osuus 5 milj. euroa ehdotetaan siirrettäväksi ke-

hitysyhteistyömomentilta momentille 24.90.66, eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet, jolta maksetaan Suomen osuus Euroopan rauhanrahastosta. Suomen maksuosuuden kattamiseksi em. momentille ehdotetaan lisättävän 0,492 milj. euroa.

Varsinaiseen kehitysyhteistyöhön esitetään 10 milj. euroa Suomen covid-19-rokotelahjoituksiin. Suomen osallistuminen lahjoituksiin hoidetaan korvamerkityllä tuella kansainväliselle rokotemekanismi COVAX AMC:lle. Tuen ehdoksi asetetaan rokotteiden osto Suomen kiintiöstä. Lisäys kohdennetaan korvamerkittynä tukena, joka on sidottu käytettäväksi Suomen hankkimiin rokotteisiin osana EU:n rokotehankintoja. Sosiaali- ja terveysministeriön rokotehankintamomentilta vähennetään vastaava määrä. Koska Suomen valtio on sitoutunut maksamaan hankittavat rokotteet joka tapauksessa, järjestelyn kustannusvaikutus valtiolle on neutraali tai lähes neutraali.

Oikeusministeriön hallinnonala

Kuntavaalien siirtämisestä aiheutuviin menoihin ehdotetaan n. 5,9 milj. euroa. Kuntakorvauksen osuus tästä on 4,9 milj. euroa, joka aiheutuu ennakkoäänestysajan pidennyksestä.

Sisäministeriön hallinnonala

Poliisille ehdotetaan 0,8 milj. euroa koronavirustilanteesta aiheutuneisiin kuluihin ja 1,8 milj. euroa rikosteknisen laboratorion palvelukyvyyn turvaamiseen. Lisäksi poliisille ehdotetaan 0,5 milj. euroa ja Maahanmuuttovirastolle 0,6 milj. euroa Interoperability-hankkeen mukaisiin tietojärjestelmien EU-yhteentoimivuuden edellyttämiin muutoksiin.

Rajavartiolaitokselle ehdotetaan lisäyksenä 120 milj. euroa ulkovartiolaivojen hankinnasta aiheutuviin kustannuksiin sekä 5,9 milj. euroa sisärajavallvonnan palauttamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Pelastustoimeen ehdotetaan 1 milj. euroa ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkursion järjestämiseen.

Turvapaikanhakijoiden ennakoitua alemman määrän johdosta ehdotetaan 20,7 milj. euron vähennystä pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon sekä 4,1 milj. euron vähennystä vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettaviin tukiin.

Puolustusministeriön hallinnonala

Koronavirusepidemiasta johtuviin poikkeusjärjestelyihin liittyen varusmiesten ruokarahojen kustannuksiin ehdotetaan lisättäväksi 7,1 milj. euroa.

Puolustusmateriaalihankintojen tilausvaltuusmuutoksilla määrärahat saadaan vastaamaan paremmin hankintojen arvioitua maksatusprofiilia. Tämän vuoksi ehdotetaan yhteensä n. 271 milj. euron vähennystä määrärahoihin. Vastaava määrärahalisäys huomioidaan tulevien vuosien talousarvioissa.

Puolustusministeriön hallinnonalan menoja ehdotetaan lisättäväksi 3,8 milj. eurolla puolustusmateriaalihankintojen yhteydessä aiheutuneiden valuuttakurssitappioiden vuoksi. Lisäksi hallin-

nonalan menoja ehdotetaan vähennettäväksi yhteensä 18,3 milj. euroa vuoden 2020 toteutuneen indeksikehityksen mukaisena tarkistuksena.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Valtion kiinteistöstrategian toteuttamiseen ehdotetaan 1,5 milj. euroa valtion etuosto-oikeuden käyttämiseen kiinteistökaupoissa.

Metallirahamenoihin ehdotetaan 7 milj. euron lisäystä käyttörahojen takaisinlunastuksesta Suomen Pankilta.

Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittamiseen ehdotetaan 257 milj. euroa.

Takaisin maksetut verot -momentille ehdotetaan 3,1 milj. euron lisäystä. Lisäys aiheutuu veronhuojennuspäätösten mukaisista takaisinmaksuista, joita tehdään v. 2021 aiemmin arvioitua enemmän. Lisäksi verotukseen liittyvät korkomenot -momentille ehdotetaan 3,5 milj. euron lisäystä. Lisäys aiheutuu veronkantolain mukaisesta hyvityskorosta ja siihen liittyvän siirtymäsäännöksen päättymisestä.

Vahingonkorvausmenoihin ehdotetaan 5 milj. euron lisäystä mm. romutuspalkkiota koskevan neuvontavirheen sekä koronarokotusmatkojen matkavahinkojen korvausmäärien kasvun vuoksi.

Julkisen hallinnon ICT:n kehittämiseen ehdotetaan 4 milj. euron lisäystä DigiFinland Oy:n pääomanpalautuksen kohdistamisesta.

Digi- ja väestötietoviraston toimintamenoihin ehdotetaan 2,1 milj. euron lisäystä ruuhkien purkamisen ja koronavirusepidemian aiheuttamien tulojen menetyksen kokonaisuuteen. Tietovuodon uhrin palvelut Suomi.fi:ssä -hankkeeseen ehdotetaan 717 000 euroa ja kuntavaalien siirtämisestä aiheutuviin lisäkustannuksiin 77 000 euroa.

Sote-uudistukseen ICT-muutuskustannuksiin ehdotetaan 50 milj. euroa.

Kuntien valtionrahoitukseen ehdotetaan yhteensä n. 5 milj. euroa liittyen lähinnä kuntien valtionosuuksien määräytymistekijöiden tarkentumiseen sekä veroperustemuutosten kompensointiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian toimintamenoihin ehdotetaan 0,21 milj. euroa koronavirusepidemiasta aiheutuneisiin toimenpiteisiin kevään 2021 ylioppilastutkinnon toteutuksen turvaamiseksi.

Maahanmuuttajien kotouttamiskoulutukseen ehdotetaan 2,5 milj. euron lisämäärärahaa.

Opintolainahyvitysmenoihin ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä. Tästä 5 milj. euroa aiheutuu saajien määrän tarkentumisesta ja 5 milj. euroa opintolainahyvityksen ehtojen joustavoittamisesta koronavirustilanteesta johtuvista syistä.

Suomenlinnan hoitokunnalle ehdotetaan 0,83 milj. euron lisämäärärahaa toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukseen ja kunnossapitoon.

Arkkitehtuuri- ja designmuseon hanke- ja suunnitteluvaiheen kustannuksiin ehdotetaan yhteensä 0,7 milj. euroa.

Helsingin Olympiastadionin perusparannus- ja korjaushankkeen kokonaiskustannus on Stadion-säätiöltä saadun tiedon mukaan n. 336,9 milj. euroa. Hankkeen rahoitukseen osallistuvat valtio ja Helsingin kaupunki yhtä suurin osuuksin. Valtion sitoumuksia koskeva kokonaisuus on 168 436 500 euroa. Valtio on aiemmin osoittanut hankkeelle rahoitusta yhteensä 118,5 milj. euroa. Hankkeen loppukustannuksiin ehdotetaan lisäystä n. 37,9 milj. euroa. Valtion rahoitusosuuden loppuosa, 12 milj. euroa, maksetaan aiemmin päätetyn mukaisesti rahapelitoiminnan tuotoista.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Lisätalousarviossa varaudutaan maksamaan EU:n maaseuturahaston elpymisvälineestä rahoitettavista toimenpiteistä aiheutuvia menoja yhteensä 91,65 milj. euroa. Maaseuturahaston elpymisvälineen lisärahoitus on kokonaan EU:n rahoittamaa.

Ruokavirastolle ehdotetaan koronavirustilanteesta johtuviin turkiseläinten testauksen aiheuttamiin lisäkuluihin sekä koronatestausta tukeviin laboratoriopalveluiden laite- ja automaatio- sekä datankäsittelyn hankintoihin yhteensä 0,48 milj. euron lisäystä.

Talven 2019—2020 porovahinkojen korvaamiseen esitetään 6,0 milj. euroa ja vahinkojen korvaamiseen liittyviin tietojärjestelmämuutoksiin Ruokavirastolle 150 000 euroa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenoihin ehdotetaan 1 milj. euroa kyberturvallisuusohjelman toimeenpanoa varten.

Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenoihin ehdotetaan 5 milj. euroa toiminnan edellytysten turvaamiseksi.

Galileon julkisesti säännellyn PRS-palvelun toteuttamisen investointivaiheeseen ehdotetaan yhteensä 1,03 milj. euroa.

Itäisen suunnan nopean raideyhteyden suunnitteluun perustettavan hankeyhtiön pääomittamiseksi ehdotetaan 6 milj. euroa.

Perusväylänpidon määrärahan ehdotetaan 50 milj. euron korotusta, joka on aikaistusta vuodelta 2022.

Uusina hankkeina aloitetaan Digiradan kehitys- ja verifointivaihe, johon ehdotetaan 130 milj. euron valtuutta ja 2 milj. euron kansallista määrärahaa, Laurila—Tornio—Haaparanta -rataosan sähköistäminen, johon ehdotetaan 10 milj. euron valtuutta ja 1 milj. euron määrärahaa sekä Mt

180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen, johon ehdotetaan 128 milj. euron valtuutta ja 3 milj. euron määrärahaa. Lisäksi Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantamiseen liittyvää valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 35,5 milj. eurolla 133,5 milj. euroon. Määrärahavai-
kutukset kohdistuvat vuosiin 2023 ja 2024.

Lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden liikennöinnin tukeen koronapandemian aiheuttamassa tilanteessa ehdotetaan 23,15 milj. euron lisäystä.

Julkisen henkilöliikenteen ostoihin ehdotetaan suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla sekä alueellisessa ja paikallisessa liikenteessä 22,8 milj. euroa sekä henkilöjunaliikenteen ostoihin 11 milj. euroa koronatilanteen pitkittymisen vuoksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Työ- ja elinkeinoministeriön talousarvioon ehdotetaan sisällytettäväksi 40 milj. euron valtuus, jonka perusteella liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan Kestävä Matkailu 2030 -ohjelmaan perustuva, vuosia 2021—2030 koskeva sopimus uuden yöjunanarungon vaunukaluston hankintaan.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan keskeisten digitalisaatiota edistävien tietojärjestelmä-
uudistusten ja digitaalisten palvelujen kehittämisen rahoitus ehdotetaan koottavan uudelle Digitalisaation kehittäminen -momentille. Momentille ehdotetaan lisämäärärahaa 2 milj. euroa yhden luukun digitaalisen lupapalvelun kehittämiseen osana Luvat ja valvonta -hankkeen toteutusta.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemisen valtuuteen ehdotetaan lisäystä 40 milj. euroa akkuarvoketjun hankkeiden tukemiseen. Lisäksi valtuuteen ehdotetaan 6 milj. euron lisäystä terveysalan kasvustrategian toimeenpanoon ja rokote-ekosysteemin tukemiseen.

Laivanrakennuksen innovaatiotuen valtuuteen ehdotetaan lisäystä 19,4 milj. euroa. Valtuuden lisäyksellä mahdollistetaan uusien laivahankkeiden käynnistyminen ja laivakohtaisen tuen enimmäismäärän kasvattaminen 10 milj. eurosta 15 milj. euroon.

Palkkaturvaan ehdotetaan 1,46 milj. euroa lisämäärärahaa. Lisäys johtuu palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain muutoksesta, jonka perusteella työntekijäkohtaisen palkkaturvan enimmäismäärä nostetaan 15 200 eurosta 19 000 euroon.

Yritysten määräaikaisen kustannustuen neljännen hakukierroksen toteuttamiseen ehdotetaan 31 milj. euron lisämäärärahaa. Lisäksi tarkoitukseen uudelleenbudjetoidaan vuoden 2020 yksityisyritysten tuesta käyttämättä jäänyttä määrärahaa n. 169 milj. euroa, joten käytössä on kustannustuen neljänteen hakukierrokseen yhteensä 200 milj. euroa.

Ehdotetaan valtiontakuurahastoon siirrettäviksi varoiksi 650 milj. euroa Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan pääomittamista varten. Rahastovarauksella varaudutaan tilanteeseen, jossa valtiontakuurahastossa jäljellä olevat varat eivät riittäisi Finnveran vientitakuu- ja erityistakaustoiminnasta syntyvän tappiollisen erillistuloksen kattamiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Covid-19-rokotteiden hankintaan ehdotetaan 223,5 milj. euron lisäystä. Lisäys kohdentuu pääasiallisesti EU:n vuoden 2022 covid-19-rokotteiden yhteishankintaan osallistumiseen sekä erinäisiin virusmuutokset huomioon ottaviin rokote-eriin. Lisäksi määrärahan tasossa on huomioitu Suomen osallistuminen COVAX AMC -rokotemekanismiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen tiedonhallinnan määrärahaan ehdotetaan 5,7 milj. euroon lisäystä. Lisäyksestä 3,8 milj. euroa aiheutuu asiakastietolain toimeenpanosta ja 1,9 milj. euroa covid-19-rokotustodistuksen, negatiivisen koronatestin todistuksen ja sairastetun koronataudin todistuksen valmistelusta Kanta-palveluissa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä lähes 11 milj. euron lisäystä. Lisäyksestä n. 7,6 milj. euroa aiheutuu covid-19-testauskapasiteetin ylläpidosta ja uusien viruskantojen sekvensoinneista. Laitoksen perustoiminnan vahvistamiseen ehdotetaan 1 milj. euron lisämäärärahaa.

Säteilyturvakeskuksen toimintamenoihin ehdotetaan 0,2 milj. euron lisäystä, joka on seurausta v. 2019 voimaan tulleen uuden säteilylain aiheuttamista lisätehtävistä.

Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen määrärahaan ehdotetaan yhteensä n. 1 milj. euron määrärahalisäystä. Tarve aiheutuu pääasiassa uusien toimitilojen aiheuttamasta vuokrame-non kasvusta sekä välttämättömistä laitehankinnoista.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenoihin ehdotetaan 0,52 milj. euron lisäystä, josta 0,3 milj. euroa aiheutuu koronavirusepidemian vaikutuksesta vankimäärään ja 0,1 milj. euroa potilastietojärjestelmän toiminnallisuuden varmistamisesta.

Valtionosuuteen työttömyysturvan kustannuksista ehdotetaan yhteensä 61 milj. euron lisäystä. Lisäyksestä 48 milj. euroa aiheutuu yrittäjien työmarkkinatukioikeuden jatkamisesta ajalle 1.7.—30.9. ja 13 milj. euroa työttömyysturvan suojaosan korottamisen jatkamisesta samalle ajalle.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Eduskunnan käsittelyssä olevan jätelain uudistamiseen liittyviin raportointi-, seuranta- ja valvontavelvoitteisiin ehdotetaan yhteensä 0,46 milj. euron lisäystä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, Suomen ympäristökeskukselle ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle ehdotetaan 0,4 milj. euron määrärahaa asumisoikeuslainsäädännön uudistuksen mukaisiin toimeenpanotehtäviin.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan alennettavaksi yhteensä 185 milj. euroa. Verotulojen arviota ehdotetaan alennettavaksi yhteensä 235 milj. eurolla. Verotuloarviota heikentää erityisesti ansio- ja pääomatuloerotuloennusteen alentuminen 87 milj. eurolla, mikä johtuu pääasiassa lähdeveroennusteen

päivittämisestä. Perintö- ja lahjaverotuloennustetta on puolestaan alennettu kertymätietojen perusteella. Myös arvonlisäverotuloennuste on 41 milj. euroa aiemmin ennakoitua heikompi. Arvonlisäverotuloennustetta nostaa 183 milj. eurolla ennakoitua parempi tilinpäätöskertymä, mutta vastaavasti huojennetun maksujärjestelyn jatkaminen vuodelle 2021 vähentää ennustetta 224 milj. eurolla.

Huojennetun maksujärjestelyn jatkaminen v. 2021 alentaa myös ansio- ja pääomaverotuloennustetta 20 milj. eurolla sekä yhteisöverotuloennustetta 5 milj. eurolla. Vastaavasti energiaverotuloennustetta on nostettu 3 milj. eurolla johtuen lämpöpumppujen edullisempaan sähköveroluokkaan siirtämisen viivästyisestä.

Sekalaisten tulojen arviota ehdotetaan korotettavaksi 50 milj. eurolla. Merkittävin tekijä ehdotuksen taustalla on Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014—2020 liittyvä 50 milj. euron Euroopan maaseudunkehittämisen maatalousrahaston elpymisvälineen lisärahoitus, joka on kokonaan EU-rahoitteinen. Huojennetun maksujärjestelyn jatkaminen v. 2021 johtaa verotukseen liittyvien korkotulojen vähentymiseen 3 milj. eurolla.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 185 milj. euron vähennys ja määrärahojen 2 172 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2021 kolmas lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 2 357 milj. eurolla. Summasta n. 117 milj. euroa on elpymis- ja palautumisvälineen määrärahoja vuodelle 2021, mitä vastaavat EU-rahoitus tilitetään valtiolle ja otetaan huomioon lisätalousarvioesityksessä myöhemmin vuoden 2021 aikana. Nettolainanoton lisäys ilman elpymis- ja palautumistuvälineen määrärahoja on arviolta 2 240 milj. euroa. Valtion nettolainanotoksi v. 2021 arvioidaan n. 14,4 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2021 lopussa arvioidaan olevan n. 139,3 mrd. euroa, mikä on n. 56 % bruttokansantuotteesta.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2020 Tilinpäätös	2021 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2021 Hallituksen esitys	2021 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	67 074	65 916	2 172	68 088
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	903	765	6	771
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	49 628	53 909	-185	53 723
— Verotulot	42 443	45 277	-235	45 042
— Muut tulot	7 185	8 632	50	8 681
Nettolainanotto ja velanhallinta				
(mom. 15.03.01)	18 962	12 008	2 357	14 365
— Nettolainanotto	18 315	12 058	2 357	14 415
— Velanhallinta	647	-50	-	-50

Vaalikauden kehys

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi n. 1 221 milj. eurolla. Vuoden 2021 kehysmenojen taso olisi 52 871 milj. euroa.

Menokehys vuodelle 2021 oli toisen lisätalousarvioesityksen jälkeen 52 023 milj. euroa. Kehyksen hinta- ja rakennekorjaukset huomioon ottaen vuoden 2021 kehystaso on 53 281 milj. euroa.

Vuoden 2021 talousarvioesityksen yhteydessä syksyllä 2020 hallitus linjasi koronavirusepidemiasta johtuen, että tilanteen epävarmuuden takia vuodelle 2021 varataan ylimääräinen 500 milj. euron kehysvaraus käytettäväksi kertaluonteisiin ja finanssipoliittisesti pakollisiin koronavirustilanteesta aiheutuviin menotarpeisiin. Koronavirustilanteen jatkuminen vaikeana ja mm. siihen liittyneet rajoitus- ja tukitoimet ovat johtaneet tilanteeseen, jossa em. kehysvaraus on osoittautunut liian pieneksi. Näin ollen em. kehysvarausta korotetaan 1 350 milj. eurolla yhteensä 1 850 milj. euron tasolle. Tästä 1 350 milj. euron korotuksesta 650 milj. euroa on varattu siirtoon valtiontakuurahastolle Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan pääomittamista varten eikä se ole käytettävissä muihin menoihin. Jos edellä mainittuja menoja aiheutuu vähemmän kuin mihin kehyksessä on varauduttu, erotusta ei käytetä muiden menojen lisäämiseen.

Kolmas lisätalousarvioesitys sisältää 1 113 milj. euroa (josta 650 milj. euroa siirto valtiontakuurahastoon) em. varauksesta katettavia menoja. Kaikkiaan varauksen käyttö on aiemmat lisätalousarvioesitykset mukaan lukien 1 530 milj. euroa.

Kuluvan vuoden jakamattomaksi varaukseksi jää 411 milj. euroa, josta 320 milj. euroa on varauksista kertaluonteisiin ja finanssipoliittisesti pakollisiin koronavirustilanteesta aiheutuviin menotarpeisiin.

Kehyksen ulkopuolisiin menoihin ehdotetaan yhteensä n. 950 milj. euron lisäystä, josta n. 232 milj. euroa kohdistuu mm. rokotteiden hankintaan ja covid-19-viruskantojen sekvensointiin. Koronaan liittyvät välittömät terveysturvallisuuden kustannukset katetaan kehyksen ulkopuolisina menoina vuosina 2021—2023.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2021	2022	2023
23.01.26	Vuoden 2019 määrärahan uudelleenbudjetointi.	1,4		
24.30.66, 33.70.20	Suomen covid-19-rokotelahjoitukset. Tehdään kehyskorjaus, jotta lahjoitukset eivät rasittaisi kehystä.	10,0		
27.10.18	Ajoitusmuutos Laivue 2020 -hankkeen vuosiosuuksissa.	-190,0	-8,0	52,0
27.10.18	Ajoitusmuutos muiden puolustusmateriaalihankintojen vuosiosuuksissa	-81,5		
28.40.01, 11.19.09	Siirtyminen nettobudjetointiin Aluehallintovirastojen maksujen osalta.	-0,9		
28.70.01, 13.03.01	DigiFinland Oy:n tuloutetun pääoman budjetointi vastaaviin menoihin. Läpivirtauserä.	4,0		

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2021	2022	2023
28.70.05	Aiemmin budjetoidun ja käyttämättä jääneen, sote-uudistuksen valmisteluun varatun rahoituksen budjetointi uudelleen käytettäväksi	23,8		
30.10.64	Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelmaan liittyvä uudelleenbudjetointi.	54,0		
30.40.22	Bioinnovaatio-ohjelman rahoituksen osittainen uudelleenbudjetointi.	0,7		
30.40.62	EMKR:n 2014—2020 ohjelmakauden rahoitukseen liittyvä uudelleenbudjetointi.	6,9		
31.10.77	EU TEN -tukea vastaava määräraha. Läpivirtauserä.	2,2		
32.01.02, 32.30.51	Ajoitusmuutos pk-yritysten rekrytükikokeilun maksatuksissa.	-12,1	12,1	
32.30.30, 32.40.43	Yksinyrittäjien kustannustukeen vuonna 2020 budjetoidusta määrärahasta peruutetaan 169 milj. euroa. Vastaava lisäys tehdään yritysten kustannustuen momentille 32.40.43.	168,9		
33.20.50, 33.20.52	Työttömyysturvan suojaosan korottaminen ajalle 1.7.—30.9.2021. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisilla momenteilla.	-13,0		
33.20.52	Yrittäjien oikeus työmarkkinatukeen ajalta 1.7.—30.9.2021. Perustemuutos kehyksen ulkopuolisella momentilla.	-48,0		
	Kehysvaraus kertaluonteisiin ja finanssipoliittisesti pakollisiin koronavirustilanteesta aiheutuviin menotarpeisiin	1 350,0		
	Puolustusvoimien menojen indeksikorjauksen tarkistus vuoden 2020 toteutuneen hintakehityksen mukaiseksi (sopimusperusteinen hintakorjaus).	-18,3		
Yhteensä		-1 258,1	4,1	52,0

Eduskunnan vuodelle 2021 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytyt talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	128 555 000	-3 000	128 552 000
22. Tasavallan presidentti	18 761 000	6 000	18 767 000
23. Valtioneuvoston kanslia	576 317 000	424 272 000	1 000 589 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 353 364 000	2 329 000	1 355 693 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	1 040 584 000	6 399 000	1 046 983 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	1 577 005 000	111 714 000	1 688 719 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	4 880 751 000	-287 293 000	4 593 458 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	19 506 399 000	365 474 000	19 871 873 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	7 357 877 000	134 583 000	7 492 460 000

Eduskunnan vuodelle 2021 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 753 065 000	207 929 000	2 960 994 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 583 632 000	142 598 000	3 726 230 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	4 152 943 000	632 545 000	4 785 488 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	17 887 040 000	395 443 000	18 282 483 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	335 382 000	29 141 000	364 523 000
36.	Valtionvelan korot	764 510 000	6 435 000	770 945 000
Yhteensä		65 916 185 000	2 171 572 000	68 087 757 000

Eduskunnan vuodelle 2021 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	-234 900 000	45 041 726 000
12.	Sekalaiset tulot	49 575 000	5 818 672 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	-	2 719 666 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	-	143 146 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		-185 325 000	53 723 210 000
15.03.01	Nettolainanotto ja velanhallinta	2 356 897 000	14 364 547 000
Yhteensä		2 171 572 000	68 087 757 000

Vuoden 2021 III lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	-234 900 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	-196 000 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot, vähennystä	-107 000 000
02. Yhteisövero, vähennystä	-5 000 000
04. Perintö- ja lahjaverot, vähennystä	-84 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	-41 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	-41 000 000
08. Valmisteverot	3 000 000
07. Energiaverot, lisäystä	3 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	-900 000
09. Muut verotulot, vähennystä	-900 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	49 575 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	250 000
99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	250 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	-48 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	-48 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	200 000
99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä .	200 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	50 000 000
02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta, lisäystä	50 000 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 173 000
10. Hallinnonalan virastojen tulot, lisäystä	2 173 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	—
90. Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta ...	—
39. Muut sekalaiset tulot	-3 000 000
02. Verotukseen liittyvät korkotulot, vähennystä	-3 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	2 356 897 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	2 356 897 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	2 356 897 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**2 171 572 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääloukka 21		€
21. EDUSKUNTA		-3 000
40. Valtiontalouden tarkastusvirasto		-3 000
01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-3 000
Pääloukka 22		
22. TASAVALLAN PRESIDENTTI		6 000
02. Tasavallan presidentin kanslia		6 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		6 000
Pääloukka 23		
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA		424 272 000
01. Hallinto		4 272 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		2 122 000
26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)		2 150 000
10. Omistajaohjaus		420 000 000
87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)		420 000 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)		—

Pääluokka 24

24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 329 000
01. Ulkoasiainhallinto	237 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	237 000
10. Kriisinhallinta	—
20. Suomalaisien kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	-3 400 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-3 400 000
89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)	—
90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	5 492 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 492 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 399 000
01. Ministeriö ja hallinto	566 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	140 000
03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	135 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	223 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha), lisäystä	68 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	59 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-143 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	214 000
04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-13 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	120 000
95. Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot (arviomääräraha), lisäystä	120 000

Pääluokka 26

40. Rangaistusten täytäntöönpano	-204 000
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-204 000
50. Vaalimenot	5 858 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha), lisäystä	5 858 000

Pääluokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	111 714 000
01. Hallinto	2 000
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	90 000
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000
20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ...	-90 000
10. Poliisitoimi	6 075 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	6 733 000
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ..	-658 000
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	—
20. Rajavartiolaitos	125 845 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	5 845 000
70. Ilma- ja vartiotalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	120 000 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	928 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	928 000
40. Maahanmuutto	-21 136 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 624 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-20 679 000
63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha), vähennystä	-4 081 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-287 293 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	—
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
10. Sotilaallinen maanpuolustus	-286 587 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-6 107 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v), vähennystä ...	-280 480 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	-706 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-706 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	365 474 000
01. Hallinto	263 345 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	280 000
20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistaja-ohjaus (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 500 000
21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 435 000
25. Metallirahamenot (arviomääräraha), lisäystä	7 000 000
88. Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittaminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	257 000 000
10. Verotus ja tulli	8 007 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	22 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 260 000
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	125 000
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha), lisäystä	3 100 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha), lisäystä	3 500 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	1 748 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 748 000
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	5 502 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	130 000

Pääluokka 28

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 372 000
40. Valtion alue- ja paikallishallinto	-155 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-155 000
50. Eläkkeet ja korvaukset	5 000 000
50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	5 000 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	51 031 000
01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 000 000
05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	50 000 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 206 000
23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 763 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	1 605 000
30. Ahvenanmaan tasoituskasvu (arviomääräraha), vähennystä	-345 000
31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), lisäystä	1 700 000
33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), lisäystä	250 000
89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus	—
30. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	—
90. Kuntien tukeminen	4 811 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha), lisäystä	2 808 000
31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha), lisäystä	3 000
35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha), lisäystä	2 000 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	8 400 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), lisäystä	8 400 000
99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	16 180 000
98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha), lisäystä	16 180 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA		134 583 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot		8 639 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		388 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...		242 000
03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		209 000
04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		46 300 000
53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-38 500 000
10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö		47 234 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		4 000
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä		-270 000
30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		40 000 000
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		7 500 000
20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus		19 821 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		21 000
21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		14 800 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha), lisäystä		5 000 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus		5 803 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-2 000
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		2 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		3 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		5 800 000
70. Opintotuki		10 000 000
52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha), lisäystä		10 000 000

Pääluokka 30

80. Taide ja kulttuuri	5 149 000
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-4 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ..	-22 000
20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	15 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 300 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha), lisäystä	30 000
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	830 000
90. Liikuntatoimi	37 937 000
50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	—
54. Avustus Helsingin Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen (siirtomääräraha 3 v)	37 937 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	207 929 000
01. Hallinto ja tutkimus	17 000
05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	17 000
10. Maaseudun kehittäminen	117 745 000
40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	6 250 000
43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	—
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	111 495 000
20. Maa- ja elintarviketalous	74 144 000
01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 144 000
43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja elintuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	73 000 000
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	—
40. Luonnonvaratalous	15 015 000
22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	845 000
40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha), lisäystä ..	6 000 000
47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	900 000
62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä ..	7 270 000

Pääluokka 31

27

64. Metsähallitus	9 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	9 000
70. Maanmittaus ja tietovarannot	999 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	999 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	142 598 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	19 325 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 000 000
02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 315 000
03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	11 000
04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	6 000 000
10. Liikenne- ja viestintäverkot	62 773 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	51 900 000
31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-300 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	11 173 000
20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	60 500 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	50 000
51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	26 650 000
54. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	33 800 000

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	632 545 000
01. Hallinto	14 669 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-833 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 304 000
03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 105 000
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	483 000
05. Innovaatiotutkimuskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 760 000
06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	99 000
07. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-2 701 000
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-151 000
09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	218 000
10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 200 000
40. Valtionavustus kestäväää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 110 000
51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)	—
95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	75 000
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	26 276 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	21 376 000
46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha), lisäystä	4 900 000
30. Työllisyys ja yrittäjyys	42 600 000
30. Valtionavustus kunnille yksinyrittäjien tukemiseen (siirtomääräraha 2 v)	—
32. Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (siirtomääräraha 2 v)	3 190 000
33. Turveyrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v)	30 585 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	100 000
45. Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen (siirtomääräraha 3 v)	20 000 000
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-12 735 000
52. Palkkaturva (arviomääräraha), lisäystä	1 460 000

Pääluokka 33

29

40. Yritysten erityisrahoitus	550 000 000
43. Yritysten kustannustuki (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	200 000 000
60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha), lisäystä	650 000 000
87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-300 000 000
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen	-1 000 000
03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	395 443 000
01. Hallinto	14 712 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	200 000
05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	292 000
06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	520 000
25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 700 000
29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
02. Valvonta	1 275 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	202 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	59 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	22 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha), lisäystä	992 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	10 956 000
04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 956 000
20. Työttömyysturva	61 000 000
50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha), lisäystä	6 000 000

Pääluokka 35

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha), lisäystä	55 000 000
50. Veteraanien tukeminen	—
52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	—
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	84 000 000
36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)	—
39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	39 000 000
61. EU:n rahoitus kestävän kasvun ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v) ...	45 000 000
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	223 500 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	223 500 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	29 141 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	3 241 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	39 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	202 000
29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	1 750 000
22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 750 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	24 150 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	400 000
04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)	—
06. Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
37. Avustukset tuulivoimakaavoitukseen (siirtomääräraha 3 v)	250 000
52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	7 500 000
56. Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	15 000 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	6 435 000
09. Muut menot valtionvelasta	6 435 000
20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha), lisäystä ..	6 435 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**2 171 572 000**

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentilta vähennetään 107 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu huojennetun maksujärjestelyn jatkamisesta vuonna 2021, mikä alentaa kertymäennustetta 20 000 000 euroa. Tämän lisäksi verotuloennuste aleni 87 000 000 euroa talousarvioon verrattuna johtuen pääasiassa lähdeveroennusteen päivittymisestä.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi veronalisäyksestä ja viivekorosta annetun lain ja veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta.

2021 III lisätalousarvio	-107 000 000
2021 I lisätalousarvio	207 000 000
2021 talousarvio	9 712 000 000
2020 tilinpäätös	9 317 154 368
2019 tilinpäätös	9 897 220 113

02. Yhteisövero

Momentilta vähennetään 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu huojennetun maksujärjestelyn jatkamisesta vuonna 2021, mikä alentaa kertymäennustetta.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain ja veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta.

2021 III lisätalousarvio	-5 000 000
2021 talousarvio	3 213 000 000
2020 tilinpäätös	2 787 601 286
2019 tilinpäätös	4 150 481 200

04. Perintö- ja lahjaverot

Momentilta vähennetään 84 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu ennakoitua pienemmistä kertymä tiedoista.

2021 III lisätalousarvio	-84 000 000
2021 I lisätalousarvio	138 000 000
2021 talousarvio	846 000 000
2020 tilinpäätös	797 254 567
2019 tilinpäätös	749 116 900

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut*01. Arvonlisävero*

Momentilta vähennetään 41 000 000 euroa.

Selvitysosa: Tuloarvion muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 224 000 000 euroa johtuen huojennetun maksujärjestelyn jatkamisesta vuonna 2021 ja lisäyksenä 183 000 000 euroa johtuen pääasiassa vuoden 2020 odotettua paremmasta tilinpäätöskertymästä.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain ja veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta.

2021 III lisätalousarvio	-41 000 000
2021 II lisätalousarvio	-9 000 000
2021 talousarvio	20 209 000 000
2020 tilinpäätös	18 204 660 362
2019 tilinpäätös	19 034 085 681

08. Valmisteverot*07. Energiaverot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu lämpöpumppujen sähköveroluokkaan II siirtämisen myöhentymisestä.

2021 III lisätalousarvio	3 000 000
2021 talousarvio	4 158 000 000
2020 tilinpäätös	4 459 053 143
2019 tilinpäätös	4 591 004 210

19. Muut veronluonteiset tulot*09. Muut verotulot*

Momentilta vähennetään 900 000 euroa.

Selvitysosa: Aluehallintovirastojen vuoden 2021 maksuasetuksessa muutettiin yksityisten sosiaalipalveluiden vuosimaksut ja yksityisen terveydenhuollon vuosimaksut nettobudjetoituiksi tuloiksi. Vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa kyseiset tulot on bruttobudjetoitu muihin veronluonteisiin tuloihin. Nettobudjetoinnin myötä tulot kirjataan aluehallintovirastojen toimintamenoihin momentille 28.40.01, jolta muutoksen vuoksi vähennetään 900 000 euroa. Muutoksen nettovaikutus talousarviossa on neutraali.

2021 III lisätalousarvio	-900 000
2021 talousarvio	10 455 000
2020 tilinpäätös	10 250 315
2019 tilinpäätös	6 027 394

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

25. Oikeusministeriön hallinnonala

99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 250 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu rikosrekisteristä luovutettavien maksullisten otteiden määrän kasvusta.

2021 III lisätalousarvio	250 000
2021 talousarvio	2 750 000
2020 tilinpäätös	3 220 044
2019 tilinpäätös	2 788 083

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentilta vähennetään 48 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu covid-19-pandemian takia peruutetuista kriisinhallinnan kursseista.

2021 III lisätalousarvio	-48 000
2021 talousarvio	3 013 000
2020 tilinpäätös	3 294 682
2019 tilinpäätös	11 830 807

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Helsingin kaupungilta laskutettavasta osuudesta Suomenlinnan huoltorannan korjauksessa.

2021 III lisätalousarvio	200 000
2021 talousarvio	4 000 000
2020 tilinpäätös	44 149 840
2019 tilinpäätös	12 864 443

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 50 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaan 2014—2020 siirtymäkaudella 2021—2022 sisällytettävästä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) elpymisvälineen lisärahoituksesta. Maaseuturahaston elpymisvälineen lisärahoituksen EU-osuus on Suomessa 100 %. Lisävaroja kohdistetaan vuonna 2021 momenteille 30.10.40, 30.10.64 ja 30.20.43.

2021 III lisätalousarvio	50 000 000
2021 talousarvio	370 000 000
2020 tilinpäätös	302 164 775
2019 tilinpäätös	348 464 213

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 173 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on EU:n myöntämien CEF-tukien maksatuksia hankkeille Espoon kaupunkirata, Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen ja Oulu—Laurila Tornio suunnittelu.

2021 III lisätalousarvio	2 173 000
2021 talousarvio	52 542 000
2020 tilinpäätös	37 847 162
2019 tilinpäätös	7 210 025

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

90. Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta

Momentin perusteluja täydennetään siten, että jakamattomat voittovarot budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta arvioida kertyvän lisäystä.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	433 000 000
2020 tilinpäätös	331 629 858
2019 tilinpäätös	494 650 000

39. Muut sekalaiset tulot

02. Verotukseen liittyvät korkotulot

Momentilta vähennetään 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu huojennetun maksujärjestelyn jatkamisesta vuonna 2021.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain ja veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta.

2021 III lisätalousarvio	-3 000 000
2021 talousarvio	79 000 000
2020 tilinpäätös	75 071 567
2019 tilinpäätös	56 530 358

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 2 356 897 000 euroa.

Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään lisäystä 2 356 897 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 14 414 547 000 euroa vuonna 2021. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 14 364 547 000 euroa vuonna 2021.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	14 415
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	14 365
2021 III lisätalousarvio	2 356 897 000
2021 II lisätalousarvio	286 118 000
2021 I lisätalousarvio	-21 186 000
2021 talousarvio	11 742 718 000
2020 tilinpäätös	18 962 445 477
2019 tilinpäätös	1 792 984 063

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21 EDUSKUNTA

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-3 000
2021 talousarvio	16 554 000
2020 tilinpäätös	15 804 000
2019 tilinpäätös	15 669 000

Pääluokka 22

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	6 000
2021 talousarvio	8 585 000
2020 tilinpäätös	6 782 534
2019 tilinpäätös	8 352 837

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 122 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 350 000 euroa covid-19-epidemiatilanteen aiheuttamaan terveysturvallisuusviestintään ja muihin viestintätoimiin, 900 000 euroa koronavirustilanteen välttämättömiin muihin menolisäyksiin, 750 000 euroa siirtona momentilta 28.70.20 Valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (Virkku) -hankkeen jatkorahoitukseen, 120 000 euroa siirtona momentilta 24.01.01 ulkoministeriön video- ja av-laitteiden ylläpitoon, 36 000 euroa siirtona momentilta 32.01.01 laajennettuun hankintatukeen, 12 000 euroa siirtona momentilta 29.01.01 opetus- ja kulttuuriministeriön arkistojen järjestämiseen ja 200 000 euroa Teams-palvelun ylläpitomenoihin sekä vähennyksenä 124 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 TORI-lain ulkopuolisten lisenssien maksamiseen ja 122 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	2 122 000
2021 talousarvio	135 094 000
2020 tilinpäätös	132 324 000
2019 tilinpäätös	126 865 000

26. Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) saamelaisten totuus- ja sovintokomission työstä ja totuus- ja sovintoprosessin edistämisestä aiheutuviin menoihin
- 2) valtionavustusten maksamiseen totuus- ja sovintoprosessin edistämisen- ja toteutustoimiin
- 3) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen totuus- ja sovintokomission sihteeristön tehtäviin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2019 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 350 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahasta 1 350 000 euroa on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia ja 800 000 euroa on saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistämisen turvaamiseksi.

Momentilta maksetaan saamelaisten totuus- ja sovintokomission työstä ja totuus- ja sovintoprosessin edistämisestä aiheutuvat menot. Momentilta varaudutaan maksamaan tukea myös psykososiaalisen tuen järjestämiseksi tai palvelujen ostoa. Totuus- ja sovintoprosessissa edistetään dialogia saamelaisväestön kanssa, tiivistetään pohjoismaisen tason yhteistoimintaa totuus- ja sovintoprosessien osalta sekä vastataan ilmenneisiin tiedontarpeisiin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2021 III lisätalousarvio	2 150 000
2019 tilinpäätös	1 500 000

10. Omistajaohjaus

87. *Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 420 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Malmijalostus Oy:n oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Määrärahasta 300 000 000 euroa on siirtoa momentilta 32.40.87 ja 120 000 000 euroa on momentilta 32.40.87 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia. Yhtiön omistajaohjaus siirretään 1.6.2021 lukien valtioneuvoston kanslialle.

Suomen Malmijalostus Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, jonka tehtävänä on toimia omistajana ja kehittäjänä kaivosalan yhtiöissä sekä edistää litiumioniakkujen tuotannon arvoketjun syntymistä Suomeen. Yhtiöön on keskitetty valtion omistukset kaivosyhtiöissä.

Suomen tavoitteena on nostaa suomalaisten mineraalien jalostusarvoa, edesauttaa tätä kautta uuden korkean teknologian akkuteollisuuden alan muodostumista Suomeen ja profiloitua kestävä sähköisen liikenteen globaalina edelläkävijänä. On myös pyrittävä siirtymään kohti kiertotaloutta ja siten luonnonvarojen käytön vähentämiseen.

Tavoitteena on muodostaa Suomeen vastuullinen akkuteollisuuden arvoketju, jonka globaali kilpailuetu on ympäristöystävällisesti ja eettisesti valmistettujen sekä kierrätettävien materiaalien tuottaminen. Myös kaivoslain uudistamisella tavoitellaan sitä, että Suomen ja suomalaisten yritysten mahdollisuus toimia vastuullisesti akkuteknologian kehittäjänä ja tuottajana parantuu. Valtion toimesta pyritään vaikuttamaan koko arvoketjun ekologiseen kestävyYTEEN, mikä vaatii panostuksia osaamiseen, uusiin materiaaleihin, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä kiertotalouteen.

Eurooppaan on muodostumassa akkuteollisuuden arvoketju, joka rakentuu erityisesti suurista investoinneista prekursori-, katodiaktiivimateriaali- ja akkukennotuotantoon sekä investoinneista

kierrätysratkaisuihin. Tehtävänsä mukaisesti Suomen Malmijalostus Oy:n tavoitteena on edistää alan investointeja Suomeen.

Määrärahaa 300 000 000 euroa käytetään Suomeen suuntautuviin prekursori- ja katodiaktiivimateriaali-investointeihin ja 120 000 000 euroa pääosin nykyisten salkkuyhtiöiden rahoittamiseen yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa.

2021 III lisätalousarvio	420 000 000
--------------------------	-------------

88. *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtio saa luopua kokonaan omistuksestaan Suomen Rahapaja Oy:ssä.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa ja vuodelta 2019 ja 2020 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää Suomen Ilmailuopisto Oy:n osakkeiden hankintaan.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa säädetyillä pääomalainoilla, joilla on eräpäivä.

Selvitysosa: Suomen Rahapaja Oy:n omistamiseen ei liity enää valtion kannalta strategista intressiä ja siten nykyisen omistuksen alarajan laskemiseen ei ole yhtiön asemaan liittyviä esteitä. Omistusrajamuutos edellyttää eduskunnan suostumusta valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 3 §:n mukaisesti.

Valtion omistusta Suomen Ilmailuopisto Oy:ssä on tarkoitus nostaa Finnair Oyj:n kanssa suunnitellun osakekaupan johdosta siten, että valtiosta tulisi Suomen Ilmailuopisto Oy:n enemmistöomistaja. Suunniteltu osakekauppa perustuu Suomen Ilmailuopisto Oy:n osakkeenomistajien kesken solmitun osakassopimuksen määräyksiin. Momentin perustelujen täydennys kohdistuisi kuluvan vuoden määrärahan lisäksi myös edellisiltä vuosilta siirtyneisiin määrärahoihin eli kaikkiin momentilla käytettävissä oleviin siirtomäärärahoihin.

Muutos liittyy Finavia Oyj:n rahoittamistarpeeseen osakeyhtiölain mukaisella pääomalainalla.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	355 700 000
2020 tilinpäätös	705 700 000
2019 tilinpäätös	5 700 000

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. *Ulkoasiainhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 237 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 124 000 euroa siirtona momentilta 23.01.01 ulkoministeriön toimialakohtaisiin tietotekniikkalisenssimenoihin, 82 000 euroa siirtona momentilta 32.01.01 Suomen Wienin suurlähetystössä IAEA:n hallinto-neuvostojäsenyyden 2021—2024 aikana toimivan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.6.2021 lukien ja 151 000 euroa siirtona momentilta 35.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan ympäristö- ja ilmastoasioiden erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.6.2021 lukien sekä vähennyksenä 120 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 Merikasarmien ja edustustoverkon video- ja av-laitteiden tilaajavastuuseen.

2021 III lisätalousarvio	237 000
2021 talousarvio	251 236 000
2020 tilinpäätös	239 721 000
2019 tilinpäätös	225 276 000

10. Kriisinhallinta

20. *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	520 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 126 000
05.	Yhteiset menot	9 050 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	5 963 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	4 540 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 328 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	17 232 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	1 387 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	1 295 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	7 735 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	531 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 373 000
Yhteensä		53 080 000

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmakohtan 08. vähennys aiheutuu Afganistanin Resolute Support -operaation vahvuuden laskusta 60 sotilaasta noin 20 sotilaaseen.

Käyttösuunnitelmakohtien 04., 05., 11., 14., 15. ja 18. lisäykset aiheutuvat covid-19-pandemiasta johtuvista operaatioiden karanteenijaksojen lisäkustannuksista sekä henkilökohtaisen kriisinhallintamateriaalin uuden varastotilan vuokratilustannuksista. Lisäykset katetaan käyttösuunnitelmakohtien 08. ja 09. vähennyksillä.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukkojen menot	+90 000
05.	Yhteiset menot	+700 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	-1 300 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-1 580 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	+50 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	+1 640 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	+280 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	+120 000
Yhteensä		-

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	53 080 000
2020 tilinpäätös	26 543 522
2019 tilinpäätös	51 168 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 3 400 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa ja vuodelta 2019 ja 2020 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, ja kehitysyhteistyöedustustojen turvallisuus- ja kiinteistömenojen maksamiseen.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen yhteistyö	240 812 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	187 687 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	62 100 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	65 320 000
5.	Humanitaarinen apu	87 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 440 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 050 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	79 850 000
9.	Korkotuki-instrumentti	28 400 000
Yhteensä		757 659 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisten yhteistoimintahankkeiden menoja yhteensä 1 881 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 8 400 000 euroa on siirtona momentille 28.92.69 Euroopan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön ulkosuhderahoitusvälineeseen (NDICI) ja 5 000 000 euroa siirtona momentille 24.90.66 Euroopan rauhanrahastoon (EPF) sekä lisäyksenä 10 000 000 euroa Suomen covid-19-rokotelahjoituksiin (COVAX AMC).

Momentin määrärahoista on maksettu hallitusten tekemien linjausten pohjalta kehitysyhteistyöedustustojen turvallisuusmenoja talousarviosta 2015 ja kiinteistömenoja talousarviosta 2016 lähtien. Momentin perusteluja täydennetään vastaamaan paremmin momentilta maksettavia menoja.

Käyttösuunnitelmakohdasta 3. vähennetään 13 400 000 euroa. Nykyisessä EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä (MFF) vuosille 2021—2027 ei enää ole Euroopan kehitysrahastoa (EKR) vaan yksi, yhtenäinen ulkosuhderahoitusväline (NDICI), jonka budjetoinnista vastaa valtiovarainministeriö. Suomella on jäljellä maksatuksia 11. EKR:sta. EU:n vuoden 2021 maksatusennusteiden jälkeen momentille 28.92.69 jää siirrettäväksi 8 400 000 euroa NDICI-maksatuksia varten.

Lisäksi EKR:n alla on ollut Afrikan rauhanrahasto, joka siirtyy osaksi perustettua Euroopan rauhanrahastoa. Afrikan rauhanrahaston osuus 5 000 000 euroa siirretään momentille 24.90.66, jolta maksetaan Suomen osuus Euroopan rauhanrahastoon.

Käyttösuunnitelmakohdasta 2. vähennetään 2 000 000 euroa Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamisesta. Vuoden 2021 aikana ei arvioida jouduttavan maksamaan erityisriskirahoituksen tappioita.

Käyttösuunnitelma-kohtaan 4. lisätään 10 000 000 euroa Suomen covid-19-rokotelahjoituksia varten. Rokotteiden lahjoittaminen on osa EU:n rokotesolidaarisuutta Team Europe -aloitteen puitteissa. Lisäys kohdennetaan kansainväliselle rokotemekanismissa COVAX AMC:lle, joka on sidottu käytettäväksi Suomen hankkimiin rokotteisiin osana EU:n rokotehankintoja. Koska Suomen valtio on sitoutunut maksamaan hankittavat rokotteet joka tapauksessa, järjestelyn kustan-

nusvaikutus valtiolle on neutraali tai lähes neutraali. Vastaava vähennys on tehty momentilla 33.70.20.

Käyttösuunnitelmakohtaan 5. lisätään 2 000 000 euroa kohdennettavaksi etenkin covid-19-pandemian humanitaarisiin vaikutuksiin vastaamiseksi.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	-2 000 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-13 400 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	+10 000 000
5.	Humanitaarinen apu	+2 000 000
Yhteensä		-3 400 000

2021 III lisätalousarvio	-3 400 000
2021 talousarvio	761 059 000
2020 tilinpäätös	735 536 000
2019 tilinpäätös	583 759 000

89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuoden 2020 määrärahoista Afrikan kehitysrahastolle myönnettävän lainan vuotuinen viivästyskorko on 0,5 %. Viivästyskorkoa on maksettava 31. päivän kuluttua eräpäivästä lukien. Myönnettävän lainan osalta luovutaan lainanantajan erillisestä tilintarkastusoikeudesta.

Selvitysosa: Momentin vuoden 2020 määrärahojen käytön osalta on linjattu, että Suomi myöntää lainan Afrikan kehitysrahastolle (African Development Fund/ADF) osana sen 15. lisärahoituskierron. Suomi on neuvotellut 80 milj. euron lainasopimuksesta ADF:n kanssa vuoden 2020 alusta. Neuvottelujen lähtökohtina on toiminut Suomen lainsäädäntö sekä ADF:n jäsenten, ml. Suomen, hyväksymä ADF-kumppanuuslainakehikko (Template of Concessional Donor Loan Agreement). ADF:n kumppanuuslainakehikko ei kaikilta osin ole yhteensopiva Suomen lainsäädännön kanssa. Pitkittyneistä neuvotteluista huolimatta lopullinen sopimus ei siten kaikilta osin täytä lainanannosta sekä valtioneuvoston päätöksen ja valtioneuvoston antaman lain (449/1988) 5 §:n ja 8 §:n sekä korkolain (633/1982) 4 §:n ja 12 §:n määräyksiä. Poikkeamat koskevat viivästyskorkoa ja tilintarkastusoikeutta.

Neuvottelun sopimuksen mukaan velan maksun viivästyessä ADF:n on maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa, joka on puoli prosenttiyksikköä (0,5 %). Viivästyskorkoa on maksettava 31. päivän kuluttua eräpäivästä lukien. Lainaan ei sisälly lainanantajan erillistä tilintarkastusoikeutta, mutta sopimuksen mukaan Afrikan kehitysrahastolla on velvollisuus sääntömääräiseen tilintarkastukseen, johon liittyvää tietoa Suomi saa Afrikan kehitysrahaston johtokunnan kautta, jossa Suomi on edustettuna äänestysryhmässä Ruotsin, Norjan, Tanskan, Irlannin ja Intian kanssa. Lisäksi Suomi on saanut kumppanuuslainasopimukseen neuvoteltua määräyksen, jonka mukaan Afrikan kehitysrahaston on myös toimitettava sen rahoitustilanteeseen liittyvää tietoa Suomen pyynnöstä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 I lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	129 730 000
2020 tilinpäätös	129 730 000
2019 tilinpäätös	130 000 000

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 492 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Suomen maksuosuudesta Euroopan rauhanrahastoon, mistä 5 000 000 euroa on siirtoa momentilta 24.30.66.

Suomen maksuosuuden perustana on Eurooppa-neuvoston päätös Euroopan rauhanrahaston (European Peace Facility, EPF) perustamisesta. Euroopan rauhanrahasto korvaa aiemman Athenamekanismin sekä Euroopan kehitysrahaston osana olleen Afrikan rauhanrahaston. Rahasto rahoitetaan jäsenvaltioiden maksuosuuksilla bruttokansantulon (BKTL) jakoperusteen mukaisesti. Suomen vuoden 2021 maksuosuuden arvioidaan olevan 7,4 milj. euroa.

2021 III lisätalousarvio	5 492 000
2021 talousarvio	86 653 000
2020 tilinpäätös	87 632 000
2019 tilinpäätös	76 060 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 140 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 120 000 euroa on siirtoa momentilta 25.01.50 rasismien vastaisen ja hyvien väestösuhteiden toimintaohjelman hankkeisiin ja 20 000 euroa aiheutuu harmaan talouden torjunnasta.

2021 III lisätalousarvio	140 000
2021 talousarvio	24 677 000
2020 tilinpäätös	23 788 000
2019 tilinpäätös	20 782 999

03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 135 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 115 000 euroa aiheutuu vanhusasiavaltuutetun tehtävän ja toiminnan perustamisesta ja 20 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	135 000
2021 talousarvio	10 770 000
2020 tilinpäätös	10 141 000
2019 tilinpäätös	9 853 000

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 223 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 112 000 euroa aiheutuu Interoperability-hankkeen tietojärjestelmämenoista, 83 000 euroa massapostituspalvelun uudistamisesta ja 28 000 euroa rikosrekisterioteluovutusten määrän kasvusta.

2021 III lisätalousarvio	223 000
2021 talousarvio	8 535 000
2020 tilinpäätös	8 090 000
2019 tilinpäätös	8 471 000

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 68 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	5 725
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	4 131
Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi (enintään)	4 400
Yhteensä	14 256

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 188 000 euroa saamelaiskäräjille koronaviruspandemiasta aiheutuneisiin lisämenoihin sekä vähennyksenä 120 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 rasismien vastaisen ja hyvien väestösuhteiden toimintaohjelman hankkeisiin.

2021 III lisätalousarvio	68 000
2021 talousarvio	14 188 000
2020 tilinpäätös	13 334 425
2019 tilinpäätös	9 018 429

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	1 000
2021 talousarvio	8 969 000
2020 tilinpäätös	8 843 000
2019 tilinpäätös	8 777 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 143 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-143 000
2021 talousarvio	13 624 000
2020 tilinpäätös	11 911 000
2019 tilinpäätös	12 018 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 214 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 250 000 euroa väliaikaisiin lisävoimavaroihin ympäristölupien käsittelyyn (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäys 250 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisäyksellä edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää tukevia teollisuuden uudistuksia ja investointeja.

Lisäksi määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 36 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	214 000
2021 I lisätalousarvio	7 530 000
2021 talousarvio	284 278 000
2020 tilinpäätös	261 254 000
2019 tilinpäätös	251 315 000

04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 13 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-13 000
2021 I lisätalousarvio	1 549 000
2021 talousarvio	81 947 000
2020 tilinpäätös	79 187 000
2019 tilinpäätös	72 271 000

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

95. Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 120 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu peruskoron muutoksesta.

2021 III lisätalousarvio	120 000
2021 talousarvio	260 000
2020 tilinpäätös	28 054

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 204 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 84 000 euroa aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa ja 120 000 euroa siirrosta momentille 33.01.06 van-
kiterveydenhuollon toiminnan turvaamiseen.

2021 III lisätalousarvio	-204 000
2021 I lisätalousarvio	4 720 000
2021 talousarvio	233 939 000
2020 tilinpäätös	222 418 000
2019 tilinpäätös	216 499 000

50. Vaalimenot

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 858 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 856 000 euroa aiheutuu kuntavaalien ajankohdan siirtymisestä ja 2 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	5 858 000
2021 I lisätalousarvio	1 300 000
2021 talousarvio	11 859 000
2020 tilinpäätös	3 174 439
2019 tilinpäätös	35 202 759

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 90 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 26.01.20 toimitilaohjauksen vahvistamiseen.

2021 III lisätalousarvio	90 000
2021 talousarvio	16 215 000
2020 tilinpäätös	15 072 000
2019 tilinpäätös	14 447 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	2 000
2021 talousarvio	2 194 000
2020 tilinpäätös	2 233 000
2019 tilinpäätös	1 461 000

20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 90 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 26.01.01 toimitilaohjauksen vahvistamiseen.

2021 III lisätalousarvio	-90 000
2021 talousarvio	1 594 000
2020 tilinpäätös	1 594 000
2019 tilinpäätös	7 929 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 733 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 71 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäys 71 000 euroa ja perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavasta tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamisesta.

EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisäksi määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 823 000 euroa covid-19-pandemiasta aiheutuviin kuluihin, 1 800 000 euroa rikosteknisen laboratorion palvelukyvyyn turvaamiseen, 3 000 000 euroa kertamenona poliisin ennaltaehkäisevään toimintaan, 482 000 euroa EU-yhteentoimivuuden (IO) edellyttämiin muutoksiin ja 685 000 euroa siirtona momentilta 26.10.02 operatiivisen toiminnan kuluihin sekä vähennyksenä 128 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	6 733 000
2021 talousarvio	799 361 000
2020 tilinpäätös	802 366 000
2019 tilinpäätös	759 575 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 658 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 27 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa ja vähennyksenä 685 000 euroa siirtona momentille 26.10.01 operatiivisen toiminnan kuluihin.

2021 III lisätalousarvio	-658 000
2021 talousarvio	44 553 000
2020 tilinpäätös	49 120 000
2019 tilinpäätös	43 915 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kohdemaiden perimiin maksuihin, jotka on suoritettava edellytyksenä palautettavan maahan pääsyyllä tilanteissa, joissa palautettava on kieltäytynyt koronatestauksesta.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	7 608 000
2020 tilinpäätös	1 608 000
2019 tilinpäätös	9 168 000

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 845 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 5 880 000 euroa sisärajovalvonnan palauttamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin ja vähennyksenä 35 000 euroa omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	5 845 000
2021 talousarvio	271 888 000
2020 tilinpäätös	268 494 000
2019 tilinpäätös	236 780 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 120 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys johtuu ulkovartiolaivojen hankinnasta aiheutuvista kustannuksista.

2021 III lisätalousarvio	120 000 000
2021 talousarvio	5 000 000
2020 tilinpäätös	160 010 000
2019 tilinpäätös	9 010 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 928 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 955 000 euroa ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkurssin järjestämisestä aiheutuviin menoihin ja vähennyksenä 27 000 euroa omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	928 000
2021 talousarvio	17 529 000
2020 tilinpäätös	19 648 000
2019 tilinpäätös	16 326 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 624 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 2 000 000 euroa maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuuteen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 000 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Investointi edistää elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitetta työllisyys- ja työmarkkinat ja on osa maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osaajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuutta (RRF pilari3).

Lisäyksestä 605 000 euroa aiheutuu Interoperability-hankkeen vaatimista tietojärjestelmämuutoksista, 19 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa ja 1 000 000 euroa siirrosta momentilta 32.50.03 kausityölain ja ulkomaalaislain muutoksen edellyttämiin digitaalisten järjestelmien kehittämiseen.

2021 III lisätalousarvio	3 624 000
2021 talousarvio	67 198 000
2020 tilinpäätös	57 387 000
2019 tilinpäätös	39 620 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 20 679 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu alentuneesta arviosta vastaanoton piirissä olevien turvapaikanhakijoiden määrästä.

2021 III lisätalousarvio	-20 679 000
2021 talousarvio	104 614 000
2020 tilinpäätös	97 433 000
2019 tilinpäätös	127 601 000

63. Vastaanottoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 4 081 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu alentuneesta arviosta vastaanoton piirissä olevien turvapainhakijoiden määrästä.

2021 III lisätalousarvio	-4 081 000
2021 talousarvio	26 843 000
2020 tilinpäätös	19 963 529
2019 tilinpäätös	25 341 762

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös räjähtävän materiaalin turvallisuuteen keskittyvän järjestön (Munitions Safety Information Analysis Center), Euroopan puolustusviraston sekä muiden kansallisten ja kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa sen, että määrärahaa saa käyttää myös kansallisten jäsenmaksujen maksamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	16 515 000
2020 tilinpäätös	16 821 000
2019 tilinpäätös	16 012 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 6 107 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2026 enintään 180 008 000 euroa (Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaltuus).

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 13 658 000 euroa vuoden 2020 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta sekä lisäyksenä 7 100 000 euroa poikkeusjärjestelyihin liittyvistä varusmiesten ruokarahojen kustannuksista, 212 000 euroa Finavian lentokenttämaksuista, 179 000 euroa vuoden 2020 valuuttakurssimuutoksista ja 60 000 euroa hengityssuojainten puhdistusvalmiuden ylläpidosta.

Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaluuden enimmäismäärän lisäys 27 075 000 eurolla 180 008 000 euroon ja menoajoituksen muutokset aiheutuvat kuljetushelikopterikaluston laitekorjaussopimuksesta, kuljetuskonekaluston määräaikaishuollon sopimuksesta ja Ilmavoimien tukikohtien kehittämishankkeen menoajoitusmuutoksista.

Momentille ei tilausvaluusmuutoksen johdosta ehdoteta lisämäärärahaa, ja se toteutetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vahvistettujen valtiontalouden kehysten puitteissa.

Valtuustaulukko muuttuu tilausvaluusmuutoksen johdosta seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2021	2022	2023	2024	2025—	Yhteensä vuodesta 2021 lähtien
Vanhat tilausvaluudet						
Vuoden 2016 toimintamenojen tilausvaluus	5 600					5 600
Vuoden 2017 toimintamenojen tilausvaluus	8 754					8 754
Vuoden 2018 toimintamenojen tilausvaluus	1 500	4 800				6 300
Vuoden 2019 toimintamenojen tilausvaluus	34 899	8 250				43 149
Vuoden 2020 toimintamenojen tilausvaluus	84 965	19 645	10 773	10 241		125 624
Kunnossapidon kumppanuus 2020 (Millog 2020) -tilausvaluus	126 092	126 092	126 092	125 692	502 768	1 006 736
Vanhat tilausvaluudet yhteensä	261 810	158 787	136 865	135 933	502 768	1 196 163
Uusi tilausvaluus						
Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaluus	6 387	98 745	45 190	12 400	17 286	180 008
Uusi tilausvaluus yhteensä	6 387	98 745	45 190	12 400	17 286	180 008
Valtuudet yhteensä	268 197	257 532	182 055	148 333	520 054	1 376 171
2021 III lisätalousarvio						-6 107 000
2021 talousarvio						1 969 138 000
2020 tilinpäätös						1 974 942 999
2019 tilinpäätös						1 932 250 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentilta vähennetään 280 480 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaluuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 233 359 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että

1) Vuonna 2021 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua

talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2028 enintään 889 892 000 euroa (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2021 -tilausvaltuus PVKEH 2021).

2) Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2018 (PVKEH 2018) -tilausvaltuuden maksatusaika pidennetään vuoteen 2028 tilausvaltuuden enimmäismäärää muuttamatta.

3) Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2020 (PVKEH 2020) -tilausvaltuuden maksatusaika pidennetään vuoteen 2027 tilausvaltuuden enimmäismäärää muuttamatta.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 3 911 000 euroa vuoden 2020 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta ja lisäyksenä 3 581 000 euroa vuoden 2020 valuuttakurssien muutoksista aiheutuneita menoja.

Vuoden 2021 määrärahaan vaikuttavilla tilausvaltuusmuutoksilla määrärahat saadaan vastamaan paremmin hankintojen arvioitua maksatusprofiilia. PVKEH 2018 -tilausvaltuuden muutokseen sisältyy Laivue 2020 -hankkeen rahoitusprofiilin myöhentäminen. Vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa myönnettiin PVKEH 2018 -tilausvaltuuteen 22 000 000 euron lisäys Laivue 2020 -hankkeen rakentamissopimuksessa erikseen määriteltyjen alihankintojen hintariskiä. Hinnan nousun mahdollisesti jäädessä ennakoitua pienemmäksi, voidaan jäljellä oleva rahoitus kohdentaa Laivue 2020 -hankkeen sisällä uudelleen. Lisäksi PVKEH 2018- ja PVKEH 2020 -tilausvaltuuksien maksatusaika pidennetään yhdellä vuodella.

PVKEH 2017 -tilausvaltuuden vuoden 2021 vuosiosuutta on vähennetty 9 700 000 euroa johtuen maksatusten siirrosta vuosille 2022—2023.

PVKEH 2018 -tilausvaltuuden vuoden 2021 vuosiosuutta on vähennetty 228 550 000 euroa johtuen maksatusten siirrosta vuosille 2023—2028.

PVKEH 2019 -tilausvaltuuden vuoden 2021 vuosiosuutta on vähennetty 3 000 000 euroa johtuen maksatusten siirrosta vuodelta 2021 vuodelle 2022.

PVKEH 2020 -tilausvaltuuden vuoden 2021 vuosiosuudessa on huomioitu lisäyksenä 4 760 000 euroa johtuen maksatusten siirrosta vuodelta 2023.

PVKEH 2021 -tilausvaltuuden vuoden 2021 vuosiosuutta on vähennetty 35 040 000 euroa johtuen maksatusten siirrosta vuosille 2022—2024.

Muista puolustusmateriaalihankinnoista siirretään PVKEH 2021 -tilausvaltuuteen 8 620 000 euroa rahoitussuunnitelman tarkennuksen vuoksi.

Tehtyjen muutosten jälkeen momentin määrärahasta arvioidaan käytettävän 258 899 000 euroa tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 11 253 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä 233 359 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Valtuustaulukko muuttuu tilausvaltuusmuutoksien johdosta seuraavaksi:

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2021	2022	2023	2024	2025—	Yhteensä vuodesta 2021 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	17 599	20 772	35 287	20 087	32 684	126 429
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	58 026	238 148	281 080	276 720	197 598	1 051 572
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2019) -tilausvaltuus	15 795	6 550				22 345
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	35 680	16 700	7 680	6 970	7 590	74 620
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	127 100	282 170	324 047	303 777	237 872	1 274 966
Uusi tilausvaltuus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2021) -tilausvaltuus	131 799	269 331	217 591	187 731	83 440	889 892
Uusi tilausvaltuus yhteensä	131 799	269 331	217 591	187 731	83 440	889 892
Valtuudet yhteensä	258 899	551 501	541 638	491 508	321 312	2 164 858
2021 III lisätalousarvio						-280 480 000
2021 talousarvio						783 991 000
2020 tilinpäätös						779 398 000
2019 tilinpäätös						790 472 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 706 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	834 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	1 024 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	3 301 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	5 444 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	4 898 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 690 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	356 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	280 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	6 970 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	516 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	515 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	475 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	16 720 000
Yhteensä		58 023 000

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vuoden 2020 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta kustannustasotarkistuksesta.

Käyttösuunnitelman muutokset aiheutuvat vuodelta 2020 siirtyneistä määrärahoista, Resolute Support -operaation vahvuuden laskemisesta ja kriisinhallintamateriaalin varastointitilan varustamisen muutoksista. Vapautuvat vuoden 2021 määrärahat kohdennetaan momentin käyttösuunnitelman kohtaan 20.

Momentin käyttösuunnitelman Varalla -kohtaa tarkennetaan siten, että Pohjoismaiden Base Camp -poolin ja Naton Georgian JTEC (Joint Training and Evaluation Centre) koulutuskeskukseen menot siirretään käyttösuunnitelmakohtaan 07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot. Kansainvälisestä helikopterirahastosta ei aiheudu enää jäsenmaksuja.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	-800 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	-1 300 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	-4 300 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	-4 200 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	-300 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	-4 400 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	-400 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	+14 994 000
Yhteensä		-706 000

2021 III lisätalousarvio	-706 000
2021 talousarvio	58 729 000
2020 tilinpäätös	59 386 000
2019 tilinpäätös	58 380 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 280 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 130 000 euroa tukiohjelmaan tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistaminen (RRF pila-ri2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäyksestä 130 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymis- ja palautumisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisäyksestä 150 000 euroa aiheutuu hallitusohjelman mukaisesta rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen hankkeesta.

2021 III lisätalousarvio	280 000
2021 talousarvio	33 544 000
2020 tilinpäätös	34 924 000
2019 tilinpäätös	31 201 000

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu valtion etuusto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisen etuusto-oikeuden käyttämisestä koskevasta päätöksestä 4.3.2021 tehdyssä kiinteistökaupassa. Puolustusministeriö ja sisäministeriön rajavartio-osasto ovat tehneet esitykset etuusto-oikeuden käyttämisestä.

2021 III lisätalousarvio	1 500 000
2021 talousarvio	345 000
2020 tilinpäätös	845 000
2019 tilinpäätös	445 000

21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 435 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 28.30.03 Suomi.fi-viestit -palvelun kapasiteetin varmistamiseen.

2021 III lisätalousarvio	-2 435 000
2021 talousarvio	3 306 000
2020 tilinpäätös	3 306 000
2019 tilinpäätös	646 000

25. Metallirahamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu käyttörahojen takaisinlunastuksesta Suomen Pankilta. Covid-19-pandemian johdosta vähentynyt käteisen rahan käyttö on johtanut aiemmin arvioitua voimakkaampaan käyttörahojen palautumiseen Suomen Pankille. Valtiolla on velvollisuus lunastaa Suomen Pankilta sen hallussa olevat metallirahat siltä osin kuin niiden nimellisarvo ylittää 10 % Suomessa liikkeelle lasketuista kolikoista (Neuvoston asetus (EY) N:o 3603/93, 6 artikla) tai tätä alemman, valtiovarainministeriön ja Suomen Pankin metallirahalain (216/1998) 2 §:n 3 momentin nojalla sopiman määrän.

2021 III lisätalousarvio	7 000 000
2021 talousarvio	890 000
2020 tilinpäätös	1 402 625

88. Suomen Kaasuverkko Oy:n pääomittaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 257 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Kaasuverkko Oy:lle tehtävään oman pääoman ehtoiseen sijoitukseen.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu käytettäväksi oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi Suomen Kaasuverkko Oy:n pankkilainojen takaisinmaksun rahoittamiseksi.

2021 III lisätalousarvio	257 000 000
--------------------------	-------------

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 22 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 215 000 euroa veronumeron laajentamisesta telakka-alueille aiheutuviin investointimenoihin ja vähennyksenä 125 000 euroa siirtana momentille 28.10.03 palkkausten tarkistuksiin sekä 68 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	22 000
2021 talousarvio	432 688 000
2020 tilinpäätös	426 600 000
2019 tilinpäätös	406 887 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 260 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 258 000 euroa aiheutuu tullivalvonnan laite- ja järjestelmähan-kinnoista Vainikkalan junaröntgenin uusimisen kansalliseen omarahoitusosuuteen, rajatarkastusvälineistön hankintoihin ja laiteintegraatioihin sekä riskianalyyisjärjestelmän kansalliseen omarahoitusosuuteen ja 2 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	1 260 000
2021 II lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	186 252 000
2020 tilinpäätös	171 856 000
2019 tilinpäätös	168 168 000

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 125 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää positiivisen luottotietorekisterin hankehallintaan, rekisterin ja sen hallinnoinnin vaatimusmäärittelyyn, hankintaprosessiin sekä rekisterin määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen, testaukseen ja käyttöönoton vaatimaan valmisteluun.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.10.01 palkkausten tarkistuksiin.

Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa positiivisen luottotietorekisterin hankinnan valmistelusta ja toteutuksesta aiheutuvien menojen maksamisen.

2021 III lisätalousarvio	125 000
2021 talousarvio	17 750 000
2020 tilinpäätös	12 245 000
2019 tilinpäätös	11 980 000

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu veronhuojennuspäätösten mukaisista takaisinmaksuista, joita tehdään vuonna 2021 aiemmin arvioitua enemmän.

2021 III lisätalousarvio	3 100 000
2021 talousarvio	3 000 000
2020 tilinpäätös	36 048 772
2019 tilinpäätös	25 406 659

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu veronkantolain mukaisesta hyvityskorosta ja siihen liittyvän siirtymäsäännöksen päättymisestä.

2021 III lisätalousarvio	3 500 000
2021 talousarvio	15 000 000
2020 tilinpäätös	18 656 466
2019 tilinpäätös	13 536 952

20. Palvelut valtioyhteisölle*01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 748 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 763 000 euroa siirtotona momentilta 28.70.23 valtionavustuspalvelun valmistelutehtävien menoihin ja vähennyksenä 15 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrisa.

2021 III lisätalousarvio	1 748 000
2021 II lisätalousarvio	8 300 000
2021 talousarvio	28 444 000
2020 tilinpäätös	34 454 000
2019 tilinpäätös	24 682 000

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 130 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 60 000 euroa aiheutuu julkisen talouden alijäämä- ja velkaraportoinnin (EDP-raportointi) laajenemisesta ja 70 000 euroa siirrosta momentilta 29.10.20 varhaiskasvatuksen tilastoinnin kehittämiseen ja tuotantoon.

2021 III lisätalousarvio	130 000
2021 talousarvio	50 932 000
2020 tilinpäätös	48 738 000
2019 tilinpäätös	48 843 000

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 372 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 435 000 euroa siirtotona momentilta 28.01.21 Suomi.fi-viestit -palvelun kapasiteetin varmistamiseen, 717 000 euroa tietovuodon uhrin palveluihin Suomi.fi:ssä, 2 145 000 euroa asiakaspalveluruuhkien purkamisesta sekä covid-19-pandemiasta aiheutuvien tulojen vähenemisestä, 77 000 euroa kuntavaalien siirtämisen menoihin sekä vähennyksenä 2 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	5 372 000
2021 talousarvio	50 994 000
2020 tilinpäätös	56 206 000
2019 tilinpäätös	29 024 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 155 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 750 000 euroa vihreän elpymisen investointihankkeiden käynnistämisen varmistamisesta ja vähennyksenä 900 000 euroa aluehallintovirastojen tulojen budjetointikäytännön muutoksesta ja 5 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-155 000
2021 talousarvio	64 552 000
2020 tilinpäätös	59 585 000
2019 tilinpäätös	54 604 000

50. Eläkkeet ja korvaukset

50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu valtion vastuuseen perustuvien maksettavien korvausten sekä koronarokotuksiin liittyvien matkakustannusten korvausten tarkentuneesta arviosta.

2021 III lisätalousarvio	5 000 000
2021 talousarvio	37 540 000
2020 tilinpäätös	35 077 647
2019 tilinpäätös	35 963 530

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu DigiFinland Oy:n pääomanpalautuksen kohdistamisesta hanke- ja rahoitukseen, jota on tarkoitus käyttää yhtiön toiminnan ensimmäisten vuosien rahoitukseen. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätöksen 12.6.2020 mukaisesti momentille palautettiin DigiFinlandin pääomanpalautuksena yhteensä 16 milj. euroa jaksotettuna vuosille 2021—2024. Vuodelle 2021 ehdotetaan 4 milj. euron osuutta pääomanpalautuksesta.

2021 III lisätalousarvio	4 000 000
2021 talousarvio	8 700 000
2020 tilinpäätös	40 200 000
2019 tilinpäätös	4 700 000

05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää 50 000 000 euroa valtionavustusten maksamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tiedonhallinnan, tietohallinnon sekä tieto- ja viestintätekniikan muutosten valmisteluun ja toimeenpanoon hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille sekä HUS-yhtymän valmisteluun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön hyväksymisen jälkeen.

Selvitysosa: Lisäys ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen liittyvien alueille kohdistuvien ICT-muutoksentekijöiden huomioimisesta. Määrärahaa käytetään uudistusta koskevan lainsäädännön hyväksymisen jälkeen hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän tiedon- ja tietohallinnon valmisteluun ja perustamiseen, uudistuksen kannalta välttämättömien ICT-järjestelmien ja -infrastruktuurin muutosten toteuttamiseen ja hankintaan. Alueille valtionavustuksilla myönnettävä määräraha on luonteeltaan valtionavustuslain (688/2001) 5 §:ssä tarkoitettua erityistä valtionavustusta, joka

myönnetään ja maksetaan hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille sekä HUS-yhtymän valmisteluista aiheutuviin ICT-kustannuksiin. Väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän valtionrahoitus maksetaan HUS-sairaanhoidopiirille.

2021 III lisätalousarvio	50 000 000
2021 talousarvio	1 900 000
2019 tilinpäätös	222 215 000

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 206 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 750 000 euroa on siirtoa momentille 23.01.01 Valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (Virkku) -hankkeen jatkorahoitukseen ja 456 000 euroa momentille 30.20.01 Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin toimijoiden luvan-, hyväksynnän- ja ilmoituksenvaraiset toiminnot ja rekisteröinnit (ILMO) -hankkeeseen.

2021 III lisätalousarvio	-1 206 000
2021 talousarvio	27 662 000
2020 tilinpäätös	10 172 000
2019 tilinpäätös	4 745 000

23. Valtionavustustoiminnan kehittämisen ja digitalisointihanke (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 763 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 28.20.01 valtionavustuspalvelun valmistelu-tehtävien menoihin.

2021 III lisätalousarvio	-1 763 000
2021 talousarvio	4 380 000
2020 tilinpäätös	5 620 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 345 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2021 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.

2021 III lisätalousarvio	-345 000
2021 II lisätalousarvio	-42 000
2021 I lisätalousarvio	978 000
2021 talousarvio	190 288 000
2020 tilinpäätös	219 780 717
2019 tilinpäätös	244 310 990

31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 euroa.

Selvitysosa: Ahvenanmaan valtuuskunnan 27.1.2021 tekemän päätöksen mukaan vuoden 2019 verohyvityksen määrä on 13 602 918 euroa.

2021 III lisätalousarvio	1 700 000
2021 talousarvio	12 000 000
2020 tilinpäätös	7 293 092
2019 tilinpäätös	11 745 093

33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siitä, että Ahvenanmaan maakunnalle palautettava vuodelta 2020 maksettu arpajaisveron määrä on ennakoitua suurempi.

2021 III lisätalousarvio	250 000
2021 talousarvio	10 000 000
2020 tilinpäätös	12 014 761
2019 tilinpäätös	12 583 018

89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus*30. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sekä Helsingin kaupungin eräiden tehtävien rahoitus (siirtomääräraha 3 v)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Helsingin kaupungille sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen talouden eriyttämiseen kaupungin talousarviossa ja kirjanpidossa.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

Momentin nimike on muutettu.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	14 973 000

90. Kuntien tukeminen*30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 2 808 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 2 100 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016

yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 546 000 euroa perustuu valtionosuuden vuoden 2021 lopullisten laskentatekijöiden valmistumiseen ja 262 000 euroa Aluehallintovirastojen uuteen arvioon opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamisesta vuonna 2021.

2021 III lisätalousarvio	2 808 000
2021 talousarvio	7 697 660 000
2020 tilinpäätös	8 649 950 270
2019 tilinpäätös	8 730 423 729

31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 3 000 euroa kuntarakennelain 44 §:n mukaisiin kuntien yhdistymisestä johtuviin valtionosuuksien vähentymisen korvauksiin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kuntarakennelain (1698/2009) 44 § voimaantulosta sekä Honkajoen kunnan ja Kankaanpään kaupungin yhdistymisestä 1.1.2021. Lisäyksellä korvataan Kankaanpään kaupungille kuntien yhdistymisestä johtuva valtionosuuden menetys. Korvaus vastaa sitä määrää valtionosuuksia ja kotikuntakorvauksia, jotka yhdistyville kunnille olisi maksettu yhdistymisen voimaantulovuonna, jos kunnat eivät olisi yhdistyneet.

2021 III lisätalousarvio	3 000
2021 talousarvio	10 400 000
2020 tilinpäätös	34 347
2019 tilinpäätös	3 627 093

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys johtuu veroperustemuutoksia koskevan arvion tarkentumisesta suhteessa vuoden 2021 varsinaisen talousarvion pohjana käytettyyn arvioon.

2021 III lisätalousarvio	2 000 000
2021 talousarvio	2 360 000 000
2020 tilinpäätös	2 383 000 000

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 24.30.66 Euroopan naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön ulkosuhderahoitusvälineeseen (NDICI).

2021 III lisätalousarvio	8 400 000
2021 talousarvio	2 417 000 000
2020 tilinpäätös	2 087 000 000
2019 tilinpäätös	2 069 000 000

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 16 180 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kassasijoitusten negatiivisten korkojen tarkentuneesta arviosta.

2021 III lisätalousarvio	16 180 000
2021 talousarvio	18 400 000
2020 tilinpäätös	51 807 117
2019 tilinpäätös	12 567 583

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 388 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 400 000 euroa uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelu- ja selvittelyvaiheen kustannuksista ja vähennyksenä 12 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 arkiston järjestämiseen.

2021 III lisätalousarvio	388 000
2021 talousarvio	17 726 000
2020 tilinpäätös	17 797 000
2019 tilinpäätös	17 755 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 242 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 200 000 euroa ennakkoinnin kehittämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen jatkuvan oppimisen uudistuksen palvelujärjestelmän uudistamiseen liittyen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäyksestä 200 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista osaamistason nostamiseksi ja jatkuvan oppimisen uudistamiseksi.

EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisäyksestä 29 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 13 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	242 000
2021 talousarvio	64 729 000
2020 tilinpäätös	67 956 000
2019 tilinpäätös	64 833 000

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 209 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 2 100 000 euroa ylioppilastutkintolautakunnan kanslian toimintamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 210 000 euroa covid-19-tilanteen vuoksi tarvittavista toimenpiteistä kevään ylioppilastutkinnon toteutuksen turvaamiseksi ja vähennyksenä 1 000 euroa omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	209 000
2021 talousarvio	5 013 000
2020 tilinpäätös	6 682 000
2019 tilinpäätös	6 314 000

04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 46 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 40 000 000 euroa koulutukseen ja osaamispalveluihin, kohderyhmien tavoittamiseen, koulutuksen aikaisiin tukitoimiin, ennakointiin ja osaamiskartoituksiin sekä kehittämisestä ja kokeiluista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 5 200 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määrärahasta 5 200 000 euroa aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista tavoitteena osaamistason nosto ja jatkuvan oppimisen uudistus. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Tavoitteet vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen tukemisesta varmistetaan rahoitettavien koulutusten valintakriteereillä.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamisesta 1.9.2021 lukien.

Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen tehtävänä on toimialaansa liittyvä tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittäminen ja koordinointi, osaamis- ja työvoimatarpeen ennakoitiedon analysointi, erityisesti työssä oleville ja työvoiman ulkopuolella oleville suunnatun ja muuta julki-

sesti tuettua koulutustarjontaa täydentävän koulutuksen ja muiden osaamispalveluiden rahoittaminen sekä alueellisten ja muiden yhteistyöverkostojen tuki ja vaikuttavuuden edistäminen.

Määrärahaa 40 000 000 euroa on siirtoa momentilta 29.01.53 jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämiseen ja 500 000 euroa momentilta 29.01.53, 200 000 euroa momentilta 29.10.20, 200 000 euroa momentilta 29.20.21 ja 200 000 euroa momentilta 29.40.20 palvelukeskuksen toimintamenoihin.

2021 III lisätalousarvio	46 300 000
--------------------------	------------

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 38 500 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa on varattu 2 000 000 euroa jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman mukaisten menojen ja avustusten maksamiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Lisäys 2 000 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden toteuttamiseksi, joka sisältyy elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitteeseen osaamistason nosto ja jatkuvan oppimisen uudistus. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Vähennys 40 500 000 euroa on siirtoa momentille 29.01.04.

2021 III lisätalousarvio	-38 500 000
2021 talousarvio	47 510 000
2020 tilinpäätös	46 510 000
2019 tilinpäätös	3 010 000

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	4 000
2021 talousarvio	42 256 000
2020 tilinpäätös	36 245 000
2019 tilinpäätös	43 085 000

20. *Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 270 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 70 000 euroa on siirtoa momentille 28.30.01 varhaiskasvatuksen tilastoinnin kehittämiseen ja 200 000 euroa siirtoa momentille 29.01.04.

2021 III lisätalousarvio	-270 000
2021 talousarvio	156 815 000
2020 tilinpäätös	118 415 000
2019 tilinpäätös	15 487 000

30. *Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 40 000 000 euroa avustusten maksamiseen varhaiskasvatuksessa olevien lasten sekä esi- ja perusopetuksen oppilaiden tukemiseen koronavirustilanteen vaikutusten vähentämiseksi.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteesta johtuvista tukitoimista.

2021 III lisätalousarvio	40 000 000
2021 talousarvio	471 179 000
2020 tilinpäätös	815 676 641
2019 tilinpäätös	692 374 944

31. *Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 7 500 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 12 318 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 712 048	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	252 063	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	159 695	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	53 095	opetustunti

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa aiheutuu koronavirustilanteesta johtuvista tukitoimista ja 2 500 000 euroa maahanmuuttajien kotouttamiskoulutuksen vahvistamisesta valtionosuuteen oikeuttavia suoritteita lisäämällä.

Valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden enimmäismäärästä ylläpitäjille myönnetään maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen 100 % valtionosuuteen oikeuttavia suoritteita siten, että niistä aiheutuvat menot ovat enintään 7 427 000 euroa.

2021 III lisätalousarvio	7 500 000
2021 talousarvio	162 993 000
2020 tilinpäätös	181 190 453
2019 tilinpäätös	155 075 778

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus*01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 21 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	21 000
2021 talousarvio	8 432 000
2020 tilinpäätös	8 105 000
2019 tilinpäätös	8 072 000

21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 14 800 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 15 000 000 euroa avustuksiin lukiokoulutuksen järjestäjille osaamisvajeiden paikkaamiseksi ja opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 16 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 15 000 000 euroa koronavirustilanteen johdosta lukiokoulutuksessa tarvittavista tukitoimista osaamisvajeiden paik-

kaamiseksi ja opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi sekä vähennyksenä 200 000 euroa siirtona momentille 29.01.04.

Kolmen henkilötyövuoden lisäys aiheutuu jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden, oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanon tukiohjelmien, lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman toimeenpanon sekä järjestämislupaprosessien uudistamisen edellyttämistä lisätehtävistä.

2021 III lisätalousarvio	14 800 000
2021 talousarvio	19 006 000
2020 tilinpäätös	12 706 000
2019 tilinpäätös	26 979 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää 953 420 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille, mistä 80 000 000 euroa opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen, tuntiopettajien opetustuntimäärän lisäämiseen sekä opetuksen tukihenkilöstön palkkaamiseen myönnettäviin perusrahoituksen harkinnanvaraisiin korotuksiin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteen johdosta tarvittavista tukitoimista osaa-
misvajeiden paikkaamiseksi.

2021 III lisätalousarvio	5 000 000
2021 I lisätalousarvio	17 500 000
2021 talousarvio	965 952 000
2020 tilinpäätös	963 814 656
2019 tilinpäätös	825 458 996

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin, tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintoihin, arviointeihin sekä Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2021 hyväksyä sitoumuksia 406 284 000 euron arvosta.

Lisäksi luvun perusteluja täydennetään siten, että valtuudesta on varattu 45 000 000 euroa TKI-toimintaan (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Sitoumuksia saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys ja luvun perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista, mistä 20 000 000 euroa aiheutuu Innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurin edistämisen kansallisista infrastruktuureista ja 25 000 000 euroa vihreää siirtymää tukevasta TKI-rahoituksen kokonaisuudesta Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen.

EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan. Toimenpiteille määritellyt vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteet varmistetaan rahoituksen kohdennuksessa.

Valtuuden lisäyksestä arvioidaan aiheutuvan valtiolle menoja 4 000 000 euroa vuonna 2022, 13 000 000 euroa vuonna 2023, 13 000 000 euroa vuonna 2024, 10 000 000 euroa vuonna 2025 ja 5 000 000 euroa vuonna 2026.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-2 000
2021 talousarvio	11 972 000
2020 tilinpäätös	10 840 000
2019 tilinpäätös	11 542 000

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	2 000
2021 talousarvio	19 933 000
2020 tilinpäätös	19 608 000
2019 tilinpäätös	20 357 000

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	3 000
2021 talousarvio	1 679 000
2020 tilinpäätös	1 714 000
2019 tilinpäätös	1 665 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 800 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 6 000 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin tuen vahvistamisesta aiheutuviin menojen ja avustusten maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 2 000 000 euroa korkeakoulutuksen digitalisaation ja joustavan oppimisen vahvistamisesta aiheutuviin menojen ja avustusten maksamiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäystä 2 000 000 euroa ja siihen liittyvä momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista ja avustuksista jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman toteuttamiseksi. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelma käynnistää korkeakoulutuksen digitalisaation ja joustavan oppimisen vahvistamisen osakokonaisuuden. Investointi vie eteenpäin jatkuvan oppimisen uudistusta ja osaamistason nosta. Samalla se tukee Suomen kestävästä kasvun ohjelman digitalisaatiotavoitetta.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 4 000 000 euroa koronavirustilanteen vuoksi tarvittavista toimenpiteistä opiskelijoiden ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin tuen vahvistamiseksi yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä vähennyksenä 200 000 euroa siirtona momentille 29.01.04.

2021 III lisätalousarvio	5 800 000
2021 talousarvio	25 989 000
2020 tilinpäätös	37 119 000
2019 tilinpäätös	32 523 000

70. Opintotuki

52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa aiheutuu määräajassa opintolainahyvitykseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon suorittaneiden opintolainansaajien määrän tarkentumisesta ja 5 000 000 euroa opintolainahyvityksen ehtojen joustavoittamisesta 1.8.2021 alkaen koronavirustilanteesta johtuvista syistä.

2021 III lisätalousarvio	10 000 000
2021 talousarvio	99 200 000
2020 tilinpäätös	102 952 280
2019 tilinpäätös	68 268 783

80. Taide ja kulttuuri

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 4 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-4 000
2021 II lisätalousarvio	64 910 000
2021 I lisätalousarvio	15 000 000
2021 talousarvio	4 268 000
2020 tilinpäätös	12 125 000
2019 tilinpäätös	4 115 000

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 22 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-22 000
2021 II lisätalousarvio	700 000
2021 talousarvio	22 314 000
2020 tilinpäätös	24 099 000
2019 tilinpäätös	20 999 000

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	15 000
2021 talousarvio	16 886 000
2020 tilinpäätös	14 924 000
2019 tilinpäätös	15 804 000

50. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 300 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 4 000 000 euroa avustusten maksamiseen kulttuurin ja luovien alojen yrityksille, yhteisöille ja toimijoille innovatiivisten palvelujen sekä tuotanto- ja toimintamallien kehittämiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelu- ja selvittelyvaiheen kustannuksiin.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 000 000 euroa ja siihen liittyvä momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavasta kulttuuri- ja luovien alojen yritysten ja yhteisöjen rakennetuesta. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtio- ja sääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Suomen kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvällä kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen tuella tuetaan kulttuuri- ja luovien alojen yrityksiä, yhteisöjä ja muita toimialojen avaintoimijoita niin, että ne voivat sopeutua koronavirustilanteen vaikutuksiin sekä pystyvät kehittämään muuttuneisiin ja vaikeasti ennakoitaviin olosuhteisiin sopivia innovatiivisia palveluja sekä tuotanto- ja toimintamalleja toimialojen elvyttämiseksi ja kansainvälisen kilpailukykyyn vahvistamiseksi. Rakennetuen tavoite on kulttuuri- ja luovien alojen tuotanto-, jakelu- ja yhteistyörakenteiden uudistaminen ja kansainvälistäminen. Tuen myöntämisen ehtoihin sisällytetään merkittävässä määrin digitaalisuutta edistäviä kriteereitä.

Lisäyksestä 300 000 euroa aiheutuu arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelu- ja selvitysvaiheen kustannuksista.

2021 III lisätalousarvio	4 300 000
2021 II lisätalousarvio	55 500 000
2021 I lisätalousarvio	5 000 000
2021 talousarvio	14 689 000
2020 tilinpäätös	107 784 000
2019 tilinpäätös	4 370 000

53. *Valtionavustus tilakustannuksiin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 30 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	30 000
2021 talousarvio	23 337 000
2020 tilinpäätös	25 282 877
2019 tilinpäätös	26 618 600

75. *Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 830 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Museovirasto	799 000
2. Suomenlinnan hoitokunta	3 930 000
Yhteensä	4 729 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 630 000 euroa aiheutuu toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannuksesta ja kunnossapidosta Suomenlinnassa ja 200 000 euroa Helsingin kaupungilta laskutettavasta osuudesta huoltorannan korjauksessa. Lisäykset kohdennetaan käyttösuunnitelma-kohtaan 2.

Saadut tulot on budjetoitu momentille 12.29.99.

2021 III lisätalousarvio	830 000
2021 talousarvio	3 899 000
2020 tilinpäätös	5 504 000
2019 tilinpäätös	6 046 000

90. Liikuntatoimi

50. *Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 18 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Yhdeksän henkilötyövuoden lisäys aiheutuu antidopinganalyysitoiminnan käynnistymisestä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	108 944 000
2020 tilinpäätös	100 210 894
2019 tilinpäätös	154 028 306

54. *Avustus Helsingin Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 37 937 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen Stadion-säätiölle Helsingin Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeen kustannuksiin edellyttäen, että Helsingin kaupunki osoit-

taa hankkeelle rahoitusta siten, että kaupungin rahoitusosuus hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista on vähintään puolet. Hankkeen valtion sitoumuksia koskeva kokonaisosuus on enintään 168 436 500 euroa.

Selvitysosa: Helsingin Olympiastadionin peruserän- ja uudistamishankkeen kokonaiskustannus on 336 873 000 euroa. Hanke on tarkoitettu rahoittamaan valtion ja kaupungin toimesta yhtäläisin rahoitusosuuksin.

Hankkeelle on osoitettu aiemmissa talousarvioissa määrärahoja yhteensä 118 500 000 euroa ja tähänastiset avustuspäätökset on tehty tämän mukaisesti. Hankkeen valtion osuutta koskeva loppuerä on yhteensä enintään 49 936 500 euroa, josta 12 000 000 euroa rahoitetaan rahapelitoiminnan voittovaroista momentilta 29.90.50 vuoteen 2027 mennessä.

2021 III lisätalousarvio

37 937 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 17 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	17 000
2021 talousarvio	79 178 000
2020 tilinpäätös	76 733 000
2019 tilinpäätös	74 126 000

10. Maaseudun kehittäminen

40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 250 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien nuorten viljelijöiden ja nuorten elinkeinonharjoittajien tilanpidon aloitusavustusten sekä maatalouden investointiavustusten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää maaseuturahaston elpymisvälineestä maksettavien maatalouden investointiavustusten EU:n rahoitusosuuden maksamiseen.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa tehdä siirtymäkauteen 2021—2022 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 68 000 000 eurolla ja maaseuturahaston elpymisvälineeseen kohdistuvia myöntämispäätöksiä 25 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 6 250 000 euron ja valtuuden 25 000 000 euron lisäyksillä sekä momentin perustelujen täydennyksellä varaudutaan maksamaan maaseuturahaston elpymisvälineestä rahoitettavista maatalouden investoinneista aiheutuvia menoja. Maaseuturahaston elpymisvälineen lisärahoitus on kokonaan EU:n rahoittamaa.

Lisäksi momentin perustelujen muutoksessa on otettu huomioon Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 siirtymäkauden jatkuminen vuodelle 2022.

Momentin vuoden 2021 määrärahojen arvioitu jakautuminen (euroa)

	Talousarvio	III lisätalousarvio- esitys	Yhteensä
— EU-osuus	25 725 000	-	25 725 000
— valtion osuus	35 525 000	-	35 525 000
— maaseuturahaston elpymisväline (EU-osuus 100 %)	-	6 250 000	6 250 000
— kokonaan kansallisesti rahoitettavat toimet	4 000 000	-	4 000 000
Yhteensä	65 250 000	6 250 000	71 500 000

Valtuuden arvioitu jakautuminen (euroa)

	Talousarvio	III lisätalousarvio- esitys	Yhteensä
— EU-osuus	28 560 000	-	28 560 000
— valtion osuus	39 440 000	-	39 440 000
— maaseuturahaston elpymisväline (EU-osuus 100 %)	-	25 000 000	25 000 000
— kokonaan kansallisesti rahoitettavat toimet	-	-	-
Yhteensä	68 000 000	25 000 000	93 000 000

2021 III lisätalousarvio	6 250 000
2021 I lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	65 250 000
2020 tilinpäätös	88 326 000
2019 tilinpäätös	84 976 000

43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa toteuttavien eläinten hyvinvointikorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutoksessa on otettu huomioon Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 siirtymäkauden jatkuminen vuodelle 2022.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	65 000 000
2020 tilinpäätös	62 767 000
2019 tilinpäätös	47 767 000

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtämääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 111 495 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

- 1) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja niiden toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä perustelluissa tapauksissa ennakon maksamiseen
- 2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteuttamiseen tarvittavan yhteensä enintään 223 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää maaseuturahaston elpymisvälineestä rahoitettavista hankkeista aiheutuvien menojen EU:n rahoitusosuuden maksamiseen.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa tehdä siirtymäkauteen 2021—2022 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 108 507 000 eurolla, josta osoitetaan 30 000 000 euroa paikalliseen kehittämiseen liittyviä toimia varten sekä 70 307 000 euroa muita tältä momentilta rahoitettavia toimia varten sekä 8 200 000 euroa teknistä apua varten. Maaseuturahaston elpymisvälineeseen kohdistuvia myöntämispäätöksiä saa tehdä 31 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksestä 99 095 000 euroa on vuosina 2018, 2019 ja 2020 käytämättä jääneen arviomäärärahan uudelleenbudjetointia ottaen huomioon koko ohjelmakautena 2014—2020 käytettävissä oleva EU:n ja valtion rahoitusosuus.

Määrärahan 12 400 000 euron ja valtuuden 31 000 000 euron lisäyksillä sekä momentin perustelujen täydennyksellä varaudutaan maksamaan maaseuturahaston elpymisvälineestä rahoitettavista toimenpiteistä aiheutuvia menoja.

Valtuuden maaseuturahaston elpymisvälineeseen liittyvästä lisäyksestä osoitetaan 20 000 000 euroa yritysrahoitukseen, 8 000 000 euroa laajakaistainvestointeihin sekä 3 000 000 euroa innovaatiot- ja yhteistyötoimiin. Maaseuturahaston elpymisvälineen lisärahoitus on kokonaan EU:n rahoittamaa.

Lisäksi momentin perustelujen muutoksessa on otettu huomioon Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 siirtymäkauden jatkuminen vuodelle 2022.

Vuoden 2021 määrärahojen arvioitu jakautuminen (euroa)

	Talousarvio	III lisätalousarvio- esitys	Yhteensä
— EU-osuus	81 803 000	45 070 000	126 873 000
— valtion osuus	100 288 000	54 025 000	154 313 000
— maaseuturahaston elpymisväline (EU-osuus 100 %)	-	12 400 000	12 400 000
Yhteensä	182 091 000	111 495 000	293 586 000

Valtuuden arvioitu jakautuminen (euroa)

	Talousarvio	III lisätalousarvio- esitys	Yhteensä
— EU-osuus	49 507 000	-	49 507 000
— valtion osuus	59 000 000	-	59 000 000
— maaseuturahaston elpymisväline (EU-osuus 100 %)	-	31 000 000	31 000 000
Yhteensä	108 507 000	31 000 000	139 507 000

2021 III lisätalousarvio	111 495 000
2021 talousarvio	182 091 000
2020 tilinpäätös	136 063 276
2019 tilinpäätös	144 056 640

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 144 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 58 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista, 130 000 euroa koronavirustilanteen johdosta tehtyjen turkiseläinten testausten aiheuttamien lisäkulojen korvauksista, 350 000 euroa koronatestausta tukevien laboratoriopalveluiden laite- ja automaatio sekä datankäsittelyn tarpeista, 150 000 euroa porojen talvivaikojen korvaamisen tietojärjestelmämuutoksista ja 456 000 euroa siirrosta momentilta 28.70.20 Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin toimijoiden luvan-, hyväksynnän- ja ilmoituksenvaraiset toiminnot ja rekisteröinnit (ILMO) -hankkeeseen.

2021 III lisätalousarvio	1 144 000
2021 talousarvio	83 642 000
2020 tilinpäätös	77 161 000
2019 tilinpäätös	73 362 000

43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 73 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien ympäristökorvausten, luonnonmukaisen tuotannon, neuvonnan ja ei-tuotannollisten investointien Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää maaseuturahaston elpymisvälineestä maksettavien ympäristökorvausten sitoumusten ja -sopimusten sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumusten EU:n rahoitusosuuden maksamiseen.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa tehdä EU:n ohjelmakauden 2014—2020 siirtymäkauteen 2021—2022 kohdistuvia kokonaan uusia ympäristökorvausten sitoumuksia ja sopimuksia sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua vuoden 2022 ja sitä seuraavien vuosien määrärahasta maksettavia menoja enintään 32 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäyksellä ja momentin perustelujen täydennyksellä varaudutaan maksamaan maaseuturahaston elpymisvälineestä rahoitettavista toimenpiteistä aiheutuvia menoja. Maaseuturahaston elpymisvälineen lisärahoitus on kokonaan EU:n rahoittamaa.

Lisäksi momentin perustelujen muutoksessa on otettu huomioon Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 siirtymäkauden jatkuminen vuodelle 2022.

Määrärahan arvioitu jakautuminen (euroa)

	Talousarvio	III lisätalousarvio- esitys	Yhteensä
— EU-osuus	131 960 000	-	131 960 000
— valtion osuus	182 230 000	-	182 230 000
— maaseuturahaston elpymisväline (EU-osuus 100 %)	-	73 000 000	73 000 000
Yhteensä	314 190 000	73 000 000	387 190 000

2021 III lisätalousarvio	73 000 000
2021 talousarvio	314 190 000
2020 tilinpäätös	246 200 000
2019 tilinpäätös	355 710 000

44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien luonnonhaittakorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä ohjelmaan sisältyvän kokonaan kansallisesti rahoitettavan luonnonhaittakorvauksen maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutoksessa on otettu huomioon Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 siirtymäkauden jatkuminen vuodelle 2022.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	617 764 000
2020 tilinpäätös	531 788 000
2019 tilinpäätös	548 288 000

40. Luonnonvaratalous

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 845 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa ja vuodelta 2020 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää enintään 118 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Vuoden 2019 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 700 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 700 000 euroa bioinnovaatio-ohjelmaan osoitetun määrärahan osittaisesta uudelleenbudjetoinnista ja 750 000 euroa käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden jatkokäyttövaihtoehtoja koskevasta selvityksestä ja tietopaketista sekä vähennyksenä 500 000 euroa siirtona momentille 30.40.47 joutoalueiden metsitystukeen ja 105 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 joutoalueiden metsitystuen hallinnointiin.

Momentin henkilötyövuosien enimmäismäärää korotetaan 30 henkilötyövuodella vuosien 2022—2023 tarvetta varten.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2021 III lisätalousarvio	845 000
2021 talousarvio	32 652 000
2020 tilinpäätös	31 895 000
2019 tilinpäätös	6 450 000

40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 6 000 000 euroa porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (987/2011) mukaisten korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu talvikaudella 2019—2020 porotaloutta kohdanneen vahingon korvaamisesta.

2021 III lisätalousarvio	6 000 000
2021 talousarvio	1 745 000
2020 tilinpäätös	1 603 378
2019 tilinpäätös	1 400 659

47. *Tuki joustoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 900 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa tehdä uusia metsityksen tukemisen määräaikaisen lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 16 400 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 900 000 euron ja myöntämisvaltuuden 11 000 000 euron lisäys aiheutuu maanomistajien odotettua suuremmasta kiinnostuksesta uuteen metsitystukeen. Tukea myönnetään maataloustuotannon ulkopuolelle jääneiden peltojen ja muiden avointen alueiden sekä käytöstä poisjääneiden turvetuotantoalueiden metsittämiseen. Myöntämisvaltuuden lisäys mahdollistaa metsitystoimenpiteiden käynnistämisen noin 2 760 hehtaarin pinta-alalla.

Määrärahan lisäyksestä 500 000 euroa on siirtoa momentin 30.40.22 maankäyttösektorin ilmastotoimenpiderahoituksesta ja 400 000 euroa aiheutuu turvetuotannosta luopumiseen osoitetusta tukirahoituksesta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 900 000 euroa vuonna 2021, 4 140 000 euroa vuonna 2022, 2 430 000 euroa vuonna 2023, 1 110 000 euroa vuonna 2024 ja 2 420 000 euroa vuonna 2025 ja myöhempinä vuosina.

2021 III lisätalousarvio	900 000
2021 talousarvio	1 360 000

62. *Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 7 270 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuodelta 2020 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta rahoitettaviin toimenpiteisiin, joilla nopeutetaan kalatalouden yrityksiä elpymistä koronavirusepidemiasta.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2020 talousarvion määrärahasta on varattu 15 960 000 euroa ja vuoden 2021 määrärahasta 16 145 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu EMKR:n 2014—2020 ohjelmakauden rahoituksen osalta käytämättä jääneen määrärahan uudelleen budjetoinnista, jotta hankkeet saadaan maksettua sitoumusten mukaisesti.

Lisäyksestä 6 940 000 euroa on kansallista rahoitusosuutta ja 330 000 euroa EU:n rahoitusosuutta.

Perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa kalatalouden koronakriisitukeen osoitetun määrärahan käyttäminen myös kalatalouden elpymistoimenpiteisiin. Toimenpiteillä vauhditetaan kalatalousalan kestävä kasvua ja uudistumista. Kalatalouden yrityksillä on suunnitteilla huomattavia kasvuhankkeita, jotka perustuvat uusiin innovatiivisiin ratkaisuihin sekä hyödyntämättömien resurssien ja raaka-aineiden käyttöön. Elpymisrahoitus kohdennetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahaston kautta Suomen toimintaohjelman valtion ra-

hoitusosuutta lisäämällä. Elvytysvarojen käyttöönotto edellyttää EU:n komission hyväksynnän kansallisen EMKR-ohjelman muuttamiselle.

2021 III lisätalousarvio	7 270 000
2021 talousarvio	21 888 000
2020 tilinpäätös	33 243 000
2019 tilinpäätös	20 476 000

64. Metsähallitus

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	9 000
2021 talousarvio	8 265 000
2020 tilinpäätös	14 218 000
2019 tilinpäätös	7 507 000

70. Maanmittaus ja tietovarannot

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 999 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 1 000 000 euroa digitaalisen infrastruktuurin datatalouden ja digitalisaation vauhdittamisen tukiohjelmaan (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäys ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 000 000 euroa, jolla varaudutaan maksamaan EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelmasta (RRF) pilarin 2 digitaalisen infrastruktuurin datatalouden ja digitalisaation vauhdittamiseksi huoneistotietojärjestelmän toisen vaiheen menoja, millä osaltaan toteutetaan EU:n Suomelle antamia maakohtaisia suosituksia positiivisen luottotietorekisterin rakentamisesta.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 1 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	999 000
2021 talousarvio	45 063 000
2020 tilinpäätös	45 796 000
2019 tilinpäätös	43 280 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 1 000 000 euroa kyberturvallisuuden tutkimusinvestointiin (RRF pilari2) ja 1 000 000 euroa kyberturvallisuuden harjoitustoimintaan (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 000 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisämäärärahalla edistetään elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitetta digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistettavasta tuottavuudesta ja palveluiden tuomisesta kaikkien saataville.

Luotettavat tuotteet ja palvelut ovat keskeinen edellytys digitalisaatiolle. Korkea kyber- ja tietoturvan taso sekä osaaminen pitävät yllä talouden ja yhteiskunnan kilpailukykyä kaikilla sektoreilla. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla on valmisteltu kyberturvallisuuden kehittämisohjelmaa hallitusohjelman ja Suomen kyberturvallisuusstrategian mukaisesti. Kehittämisohjelma on myös osa EU:n kyberturvallisuusstrategian toimeenpanoa. Investoinnit kyber- ja tietoturvallisuuden harjoitustoimintaan ja tutkimukseen tukevat digitalisaatiota laaja-alaisesti.

Kyberturvallisuustaidot ovat perustavanlaatuisia kansalaistaitoja Euroopan maissa ja eurooppalaisille, iästä riippumatta. Kyberturvallisuuden riittävällä osaamisella on merkittävä yhteys ihmisten turvallisuudentunteeseen ja kykyyn hyödyntää digitaalisen toimintaympäristön palveluja ja ratkaisuja. Yleensä paras ja kustannustehokkain tapa lisätä kyberturvallisuutta on opettaa perustaitoja kaikille ihmisille ja kehittää näitä taitoja. Kyberturvallisuuden siviilitaito — Euroopan maiden koulutus ja toimintasuunnitelma -tutkimuksen tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen malli ja foorumi, kyberturvallisuustaitojen opetusta ja kehittämistä varten, jota voidaan käyttää tasapuolisesti kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Kyberturvallisuuden harjoitustoiminta kehittää yhteiskunnan resilienssiä ja varautumista kyberturvallisuuden häiriötilanteisiin. Aktiivisella harjoitustoiminnalla on keskeinen merkitys kyberhyökkäyksien torjunnan, hallinnan ja niiden ratkaisemisen kehittämisessä.

Toimenpiteet toteuttavat osaltaan liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla valmisteltua kyberturvallisuuden kehittämisohjelmaa: harjoitustoiminta on osa kehittämisohjelmaa ja lisäksi tutkimusinvestointi tukee kehittämisohjelmaa.

Kyber- ja tietoturvallisuuden toimenpiteet tukevat EU-maiden edistymistä digitalisaation hyödyntämisessä mittaavan DESI-indeksin osaamista ja inhimillistä pääomaa koskevaa osa-aluetta.

Kyberturvallisuuden harjoitustoiminta ja tutkimus tukevat digitalisaatiota ja digitalisaatio on tärkeässä roolissa yhteiskunnan systeemissä vihreässä siirtymässä. Lisäksi kyberturvallisuus ja sen osaaminen ovat keskeinen edellytys yhteiskunnan laajamittaiselle digitaaliselle siirtymälle. Euroopan unionin kestävä kasvun strategian mukaisesti osa-alue edistää huipputaso digitaalisten valmiuksien kehittämistä ja käyttöönottoa, sekä tavoitetta kyberiskulta suojautumiseksi. Kyberturvallisuus läpileikkaa kaikkia sektoreita. Osa-alueen panostukset tutkimukseen ja kehitykseen tukevat talouden, yhteiskunnan ja sosiaalisen elämän digitalisaatiota hyvin laaja-alaisesti.

Lisäyksestä 1 000 000 euroa aiheutuu kyberturvallisuusohjelman toimeenpanosta.

2021 III lisätalousarvio	3 000 000
2021 talousarvio	14 602 000
2020 tilinpäätös	16 525 000
2019 tilinpäätös	14 724 000

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 315 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi merenkulun ympäristönsuojelusta (HE 71/2021 vp).

Lisäyksestä 883 000 euroa aiheutuu Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettujen tehtävien hoitamiseen tarvittavasta lisämäärärahasta, 3 400 000 euroa Eurocontrol:n jäsenmaksusta, jonka valtio maksaa koronaviruksesta aiheutuneen lennonvarmistustoiminnan taloustilanteen vaikeutumisen vuoksi vuodelta 2021, 1 030 000 euroa Galileon julkisesti säännellyn PRS-palvelun toteuttamisesta, 5 000 000 euroa tasomuutoksesta viraston toiminnan turvaamiseen ja 2 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	10 315 000
2021 I lisätalousarvio	170 000
2021 talousarvio	80 683 000
2020 tilinpäätös	80 186 000
2019 tilinpäätös	79 224 000

03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 11 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	11 000
2021 talousarvio	54 385 000
2020 tilinpäätös	50 109 000
2019 tilinpäätös	48 005 000

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-1 000
2021 talousarvio	47 528 000
2020 tilinpäätös	45 723 000
2019 tilinpäätös	43 368 000

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sijoituksiin suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustettavien hankeyhtiöiden osakepääomaan tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä yhtiöiden perustamisesta aiheutuviin viranomaismaksuihin. Maksettavaa pääomaa saa käyttää suoraan liikenne- ja viestintäministeriön omistukseen perustettavissa hankeyhtiössä Turun, Tampereen ja itäisen suunnan suunnittelukustannusten kattamiseen ja toiminnan organisoinnista syntyviin sekä muihin kustannuksiin. Valtion omistusosuuden suunnitteluyhtiöissä tulee olla vähintään 51 prosenttia. Pääomituksen edellytyksenä on, että kaupungit ja muut mahdolliset hyötyvät julkisyhteisöt sitoutuvat maksamaan syntyviä suunnittelun kokonaiskustannuksia siten, että valtion osuudeksi niistä jää enintään 51 prosenttia. Hankeyhtiöissä voisi olla myös muita osakkaita edellyttäen, että yhtiössä säilyisi julkisomisteinen määränemmistö. Valtio ei luovuta mitään osin päätösvaltaansa perustettavalle hankeyhtiölle taloudellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittävässä asioissa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu itäisen suunnan hankeyhtiön pääomittamisesta.

Itäisen suunnan nopean raideyhteyden edistämiseksi perustettavan hankeyhtiön tehtävänä olisi yhden uuden ratayhteyden suunnitteleminen (ns. Lentorata—Porvoo—Kouvola -linjaus). Itäisen suunnan hankeyhtiön suunnittelukustannukset ovat alustavan arvion perusteella Lentorata—Porvoo—Kouvola -vaihtoehdossa n. 79 milj. euroa ilman arvonlisäveroa, josta 51 prosenttia olisi n. 40,3 milj. euroa. Osakassopimuksen allekirjoituksella valtio sitoutuksi pääomittamaan hankeyhtiötä enintään 40,3 milj. euron (alv 0 %) määrästä. Hankeyhtiön pääomitus voitaisiin kuitenkin

toteuttaa porrastetusti. 6,0 milj. euron lisämäärärahalla varauduttaisiin hankeyhtiön toiminnan ensimmäisten vuosien pääomittamiseen.

Yhtiö on tarkoitus perustaa ja pääomittaa vasta sen jälkeen, kun valtio ja kunnat ja mahdollisesti hankkeesta muut hyötyvät julkisyhteisöt ovat päässeet neuvottelutulokseen suunnittelun rahoittamisesta, lähtökohdista hankkeiden suunnittelulle ja suunnittelun ohjaamisesta koskevasta yhteistyöstä ja hyötyjen selvittämisestä. Lisäksi edellytetään, että osapuolten välillä on yhteinen näkemys valmistelu- ja päätöksentekoaikataulusta suunnitteluvaihetta koskien sekä näkymä hankkeen rakennusinvestoinnin rahoittamiseen esimerkiksi toteutuvien maankäyttö- ja kiinteistökehityshyötyjen ja muiden tulojen avulla. Yhtiö on tarkoitus perustaa välineeksi erityisesti osapuolten rahoituksen kokoamista ja yhteistyötä varten. Tarkoituksena on, ettei hankkeiden suunnitteluvaiheeseen ja suunnittelun rahoitukseen osallistuminen sido osapuolia hankkeiden rakentamisvaiheeseen tai rakentamisen rahoitukseen.

2021 III lisätalousarvio	6 000 000
2020 tilinpäätös	37 371 000
2019 tilinpäätös	103 000 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 51 900 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myös väylänpidon vahingonkorvaustulot.

Selvitysosa: Lisäyksestä 50 000 000 euroa aiheutuu määrärahan aikaistuksesta vuodelta 2022.

Lisäyksestä 300 000 euroa on siirtoa momentilta 31.10.31 ja se käytetään valiokunnan mietinnössään (VaVM 36/2020 vp) nimeämiin kevyen liikenteen hankkeisiin, jotka sijaitsevat valtion maantieverkolla.

Lisäyksestä 1 600 000 euroa aiheutuu vuonna 2020 saadun vahingonkorvaustulon huomioimisesta perusväylänpidon momentilla lisämäärärahana.

2021 III lisätalousarvio	51 900 000
2021 talousarvio	1 382 654 000
2020 tilinpäätös	1 481 720 000
2019 tilinpäätös	1 105 741 000

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 300 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 31.10.20 ja aiheutuu siitä, että valiokunnan mietinnössään (VaVM 36/2020 vp) nimeämät kevyen liikenteen hankkeet sijaitsevat valtion maantieverkolla.

2021 III lisätalousarvio	-300 000
2021 talousarvio	60 150 000
2020 tilinpäätös	55 800 000
2019 tilinpäätös	4 500 000

77. Väylaverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 11 173 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 3 000 000 euroa Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe -hankkeelle (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

- 1) Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 130 000 000 euroa
- 2) Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 10 000 000 euroa
- 3) Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 128 000 000 euroa.
- 4) Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 133 500 000 euroa
- 5) Vt 23 parantaminen Varkaus—Viinijärvi välillä liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 13 000 000 euroa
- 6) Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 67 500 000 euroa

Hankkeen 2) valtuuden ja määrärahan käytön edellytyksenä on, että muut rahoittajat ovat sitoutuneet hankkeeseen omilla rahoitusosuuksillaan.

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 000 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisäyksestä 2 173 000 euroa aiheutuu momentille 12.31.10 tuloutetuista CEF-tukihankkeiden maksatuksista, joita vastaavasta määrärahasta kohdennetaan 1 125 000 euroa hankkeelle Espoon kaupunkirata, 690 000 euroa hankkeelle Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen ja 358 000 euroa muun kehittämisen hankesuunnitteluun.

Lisäyksestä 3 000 000 euroa aiheutuu hankkeesta Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen, 2 000 000 euroa hankkeesta Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe ja 1 000 000 euroa hankkeesta Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen.

Aiemmin päätettyjen hankkeiden valtuuksien tarkistus:

Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 35 500 000 eurolla 98 000 000 eurosta 133 500 000 euroon kustannusarvion noususta johtuen. Valtuuden tarkistamista vastaavat määrärahatarpeet kohdistuvat vuosille 2023 ja 2024.

Vt 23 parantaminen Varkaus—Viinijärvi -välillä

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 2 500 000 eurolla 10 500 000 eurosta 13 000 000 euroon kustannusarvion noususta johtuen. Valtuuden tarkistamista vastaava määrärahatarve katetaan toiselta hankkeelta säästyvällä määrärahalla.

Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 3 500 000 eurolla 64 000 000 eurosta 67 500 000 euroon kustannusarvion noususta johtuen. Valtuuden tarkistamista vastaava määrärahatarve katetaan toiselta hankkeelta säästyvällä määrärahalla.

Uusien hankkeiden perusteluina esitetään:

1) Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe

Digirata-hankkeessa modernisoidaan ja digitalisoidaan Suomen rautatiejärjestelmät sekä uudistetaan rautateiden kulunvalvonta eurooppalaisen järjestelmän mukaiseksi. Digirata jakautuu kahteen vaiheeseen: kehitys- ja verifiointivaiheeseen sekä hankinta- ja toteutusvaiheeseen. Kehitys- ja verifiointivaihe sisältää teknisen kokonaisjärjestelmän määrittelyn ja testauksen mukaan lukien ETCS-kulunvalvonta ja radioverkkoratkaisu, joka otetaan käyttöön koko Suomen rataverkolla. Digiradan kehitys- ja verifiointivaiheen alkuun sisältyy myös Kouvola—Kotka/Hamina ETCS testiradalla käytettävän junakaluston järjestelmien kehittäminen, varustelu ja testaus.

2) Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen

Hankkeessa Laurila—Tornio—Haaparanta -rataosuus sähköistetään Suomen rautateiden sähköjärjestelmällä, tehdään sähköistyksen ja rakenteiden kunnan edellyttämiä muutoksia siltoihin, rakennetaan junaliikenteen edellyttämät turvalaitteet Tornion ja Haaparannan välille sekä tehdään tarvittavat ratapiha- ja laiturimuutokset Torniossa. Lisäksi parannetaan tasoristeysturvallisuutta välillä Laurila—valtakunnanraja.

Hanke kytkee Suomen rataverkon aiempaa tiiviimmin Ruotsin rataverkkoon ja edelleen Norjan Narvikiin. Hankkeen tavoitteena on parantaa rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta ja teollisuuden kilpailukykyä, vahvistaa Suomen ja Ruotsin välisten maaliikenneyhteyksien käytettä-

vyyttä ja toimivuutta osana TEN-T ydinverkkoa sekä avata potentiaalia rajan ylittävään matkustajaliikenteeseen.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 24 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta Ruotsin valtion rahoitusosuus on 4 milj. euroa ja ulkopuolinen rahoitusosuus Suomessa 10 milj. euroa.

3) Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen

Hankkeen tavoitteena on turvata Turunmaan saariston pääliikenneyhteyden säilyminen ja mahdollistaa alueen teollisuudelle tärkeiden suurimpien sallittujen massojen (HCT kuljetukset) käyttöönotto kuljetuksissa, tukien samalla kaupunkien elinkeinoelämän ja maankäytön kehittämistä. Hanke on huomioitu osana Liikenne 12 -suunnitelmaa.

Hankkeen kustannusarvio on 128 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100).

Hanke edistää liikenteen toimivuutta, turvallisuutta ja kestävyyttä, joten hanke toteuttaa hyvin LVM:n hallinnonalan keskeistä lainsäädäntöä. Hankkeen toteutumisen jälkeen varmistetaan ai-noana tieyhteytenä toimivan mt 180 kautta valtakunnalliset kalkki-, sementti-, ja konepajateollisuuden kuljetukset Paraisilla sijaitsevilta tuotantolaitoksilta.

2021 III lisätalousarvio	11 173 000
2021 talousarvio	431 725 000
2020 tilinpäätös	391 686 000
2019 tilinpäätös	369 085 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 50 000 euroa viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää yhtä määräraikaista henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäys ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineine tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisämäärärahalla edistetään elpymis- ja palautumissuunnitelman tavoitetta kehittää viestintäyhteyksien laatua ja saatavuutta Suomessa myös niillä alueilla, joille edistykselliset viestintäyhteydet eivät kaupallisesti rakennu sekä koordinoida laajakaistarahoitusten yhteensovittamista sekä tiedottaa laajakaistasta aktiivisesti.

Elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti tavoitteena on palkata Suomen kansalliseen laajakaistatoimistoon koordinaattori, jonka tehtävänä on suunnitella niin kansallisten kuin EU:n laa-

jakaistarahoitusten yhteensovittamista ja aktiivisesti tiedottamalla lisätä tietoutta yhteyksien rakentamisesta ja hyödyistä. Koordinaattorin työ linkittyy vahvasti väliaikaisiin elpymistoimiin ja on siten määräaikainen.

Tavoite liittyy laajempaan tavoitteeseen viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämisestä, jolla pyritään turvaamaan nopeiden ja laadukkaiden viestintäyhteyksien saatavuus kaikille suomalaisille sekä Suomeen sijoittuneille yrityksille. Koordinaattorin palkkaaminen edesauttaisi sitä, että erilaiset laajakaistatuet voidaan hyödyntää tehokkaasti ja alueellisesti kattavasti.

2021 III lisätalousarvio	50 000
2021 talousarvio	5 000 000
2020 tilinpäätös	10 605 000
2019 tilinpäätös	—

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 26 650 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Liikenne- ja viestintävirasto voi koronapandemian aiheuttamassa tilanteessa käyttää lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden liikennöinnin tukeen ja sen toimeenpanoon 46 300 000 euroa, josta enintään 300 000 euroa saa käyttää avustuksen toimeenpanon ja valmistelun edellyttämiin juridisen tuen, konsultoinnin ja selvitysten aiheuttamiin menoihin.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 3 500 000 euroa sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittämiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään yhtä määräraikaista henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Tieliikenteen turvallisuustoiminta	8 100 000
Henkilöautojen konversiotuki	6 000 000
Rautatieliikenteen ammattikoulutus	841 000
Saimaan alueen luotsauksen hintatuki	3 800 000
Lasti- ja matkustaja-alusvarustamoiden tuki	46 300 000
— mistä toimeenpanon ja valmistelun edellyttämät juridinen tuki, konsultointi ja selvitykset (enintään)	300 000
Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittäminen	3 500 000
Yhteensä	68 541 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 500 000 euroa ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisämäärärahalla edistetään elpymis- ja palautumissuunnitelman tuottavuuskasvun tavoitetta. Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittäminen liittyy elpymis- ja palautumissuunnitelman sisältämään investointikokonaisuuteen Kansainvälisen kasvun kärkialaohjelmat (RRF pila-ri3). Investointikokonaisuuden tavoitteena on muun muassa luoda Suomeen useita yritysvetoisia kasvuekosysteemejä, joiden kohteena ovat kansainväliset kasvumarkkinat. Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemiä kehitetään myöntämällä toimialan yrityksille tukea sähköisen raskaan liikenteen hankkeisiin siten, että yrityksiltä edellytetään myös omarahoitusosuutta. Toimenpiteelle ei ole määritelty tavoitteita vihreästä tai digitaalisesta siirtymästä.

Lisäyksestä 23 150 000 euroa aiheutuu siitä, että turvataan Suomen välttämättömät liikenneyhteydet, huoltovarmuus ja Suomen ulkomaankaupan kuljetukset covid-19-pandemian edelleen jatkuessa sekä varmistetaan säännöllinen rahtin kuljetus ja matkustajaliikenne Varsinais-Suomen, Ahvenanmaan ja Ruotsin välillä, Helsingin ja Viron sekä Vaasan ja Uumajan välillä. Merikuljetusten osuus Suomen viennin määrästä on 90 prosenttia ja tuonnista 80 prosenttia. Merikuljetusten korvaaminen maantiekuljetuksilla ei Suomen olosuhteissa ole mahdollista.

Covid-19-pandemian alettua maaliskuussa 2020 matkustaja-autolautat lopettivat liikennöinnin reitillä Helsinki—Ahvenanmaa—Tukholma. Välttämätön ja säännöllinen rahti- ja matkustajaliikenne vaarantuisi, jos lisää reittejä poistuisi liikenteestä, vuorovälit harvenisivat edelleen tai lisää matkustaja-aluksia poistuisi liikenteestä. Riski säännöllisestä liikenteestä poistumiseen kohdistuu erityisesti matkustaja-autolauttoihin, joista monien tulonmuodostus perustuu pitkälti matkustajilta saataviin tuloihin. Covid-19-pandemiasta johtuen matkustajamäärät ovat kuitenkin vähentyneet merkittävästi ja vaikuttaneet siihen, että kaikkien matkustaja-autolauttojen liikennöinti markkinaehtoisesti ei ole kannattavaa.

Kesäkuussa 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen meriliikenteen tukemisesta (548/2020) mukaan toimivaltainen viranomais voi asettaa julkisen palvelun velvoitteen ja myöntää valtionavustusta välttämättömäksi tunnistamansa matkustaja- tai rahtialusreitit liikennöinnin jatkumiseen, jos se katsoo, että markkinaehtoisia liikennettä ei ole muutoin riittävästi tarjolla. Tällä hetkellä näin on toimittu viidellä yhteysvälillä. Asetuksen mukainen toimivaltainen viranomais on Liikenne- ja viestintävirasto.

Määrärahan lisäyksen ja momentin perustelujen täydentämisen johdosta käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta Sähköisen raskaan liikenteen ekosysteemin kehittäminen.

2021 III lisätalousarvio	26 650 000
2021 I lisätalousarvio	23 150 000
2021 talousarvio	18 741 000
2020 tilinpäätös	61 041 000
2019 tilinpäätös	20 141 000

54. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus oikeutetaan solmimaan vuonna 2021 viisivuotisia kokonaispalvelusopimuksia saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostamisesta enintään 26 800 000 euron kokonaiskustannusten määrästä.

Selvitysosa: Valtuutta tarkistetaan 17 500 000 eurolla 9 300 000 eurosta 26 800 000 euroon. Vuoden 2021 aikana on tarkoitus käynnistää myös Kotka—Pyhtään ja Hiittisten yhteysalusreittien hankinnat, jotka ovat samalla yhteishankintoja Rajavartiolaitoksen kanssa. Reiteillä on tarkoitus jatkaa vuonna 2013 alkanutta yhteistyötä öljyntorjuntavalmiuden ylläpidosta yhteysalusliikenteessä. Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Rajavartiolaitos ovat keskustelleet yhteistoinnin jatkamisesta ja yhteishankinnasta sisältäen öljyntorjuntavalmiuden mainituilla kahdella yhteysalusreitillä. Osapuolet esittävät yhteistyön jatkamista aiempaa selkeämmällä vastuunjaolla, jossa Varsinais-Suomen ELY-keskus vastaisi yhteysalusliikennepalvelun kustannuksista 100 % ja Rajavartiolaitos vastaisi alusten öljyntorjuntavalmiudesta sekä sen ylläpidon kustannuksista 100 %.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	19 136 000
2020 tilinpäätös	19 136 000
2019 tilinpäätös	17 986 000

55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 33 800 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää lentoliikennöinnin keskeyttämisestä aiheutuvien kiinteiden kustannusten korvaamiseen liikenteenharjoittajalle.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että aiemmin myönnetystä valtuudesta peruutetaan käyttämättä jäänyt osa 235 360 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan sopimuksia junaliikenteen ostamisesta siten, että niistä saa aiheutua vuosina 2022—2030 menoja enintään 289 530 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu julkisen henkilöliikenteen palvelutason turvaamisesta koronatilanteen pitkittyessä. Lisäyksestä 22 800 000 euroa on tarkoitus käyttää julkisen henkilöliikenteen ostoisiin suurilla ja keskisuurilla kaupunkiseuduilla sekä alueellisessa ja paikallisessa liikenteessä ja 11 000 000 euroa henkilöjunaliikenteen ostoisiin.

Perustelujen täydennys aiheutuu covid-19-tilanteen Helsinki—Savonlinna -väliselle lentoliikenteelle aiheutuvien vaikutusten hallinnasta.

Aiempi valtuus junaliikenteen ostamiseen peruutetaan niiltä osin, kuin valtuutta ei ole käytetty vuotta 2021 koskeviin koronatilanteesta aiheutuviin henkilöjunaliikenteen hankintasopimuksiin. Lisäksi vuoden 2021 aikana on tarkoitus tehdä vuosia 2022—2030 koskeva yhdeksänvuotinen henkilöjunaliikenteen hankintasopimus.

31.20

105

2021 III lisätalousarvio	33 800 000
2021 talousarvio	119 724 000
2020 tilinpäätös	319 474 000
2019 tilinpäätös	93 774 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Valtuus

Luvun perusteluja täydennetään siten, että liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan VR-Yhtymä Oy:n kanssa vuosille 2021—2030 enintään 40 000 000 euron sopimus, jonka perusteella VR-Yhtymä Oy hankkii uuden yöjunarungon vaunukaluston yöjunaliikenteen palvelutason parantamiseksi.

Selvitysosa: Kestävä matkailu 2030 -ohjelman mukaisesti liikenne- ja viestintäministeriö korottaa yöliikenteen palvelutasoa VR:n kanssa neuvoteltavassa enintään yhdeksänvuotisessa henkilöjunaliikenteen ostosopimuksessa vuoden 2022 alusta siten, että VR käynnistää vuoden 2021 aikana yhden uuden yöjunarungon vaunukaluston hankinnan. Kyseessä olisi yhdeksän makuuvaunun ja kahdeksan autovaunun kokonaisuus.

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 833 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 80 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 80 000 euroa EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavaan jatkuvan oppimisen uudistukseen ja 80 000 euroa siirtona momentilta 32.01.08 kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalan laajentumisen siirtymisestä vuodelle 2022 sekä vähennyksenä 775 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 monialaisten palvelujen tukirakenteeseen, 100 000 euroa siirtona momentille 32.01.06 harmaan talouden torjuntaohjelman rahoitukseen, 82 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 Suomen jäsenyyteen IAEA:n hallintoneuvostossa vuosina 2021—2024 ja 36 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 laajennetun hankintatuen tehtäviin.

Momentin perustelujen täydennys aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavasta jatkuvan oppimisen uudistukseen liittyvästä ammattibarometrin kehittämisestä ja ohjauksen vahvistamisesta. Ohjauksen avulla tuetaan koulutusvalintoja, jotka lisäävät vihreän siirtymän ja digitaalisia taitoja. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin

omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

2021 III lisätalousarvio	-833 000
2021 talousarvio	38 668 000
2020 tilinpäätös	37 137 000
2019 tilinpäätös	33 700 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 304 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 220 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3) ja 60 000 euroa Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euroatom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 220 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen ja 60 000 euroa Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti, kertaluonteisesti 60 000 euroa lajisuojelun lupatehtävään, 80 000 euroa jätelain tuottajavastuun valvontaan ja raportointiin, 105 000 euroa turveyrittäjien neuvontaan ja tukien käsittelyyn, 775 000 euroa siirtana momentilta 32.01.01 monialaisten palvelujen tukirakenteeseen, 220 000 euroa siirtana momentilta 32.30.51 Perhevapailta töihin -hankkeen rahoitukseen, 210 000 euroa siirtana momentilta 32.01.03 työllisyyden kuntakokeilujen asiakastukeen, 105 000 euroa siirtana momentilta 30.40.22 joutoalueiden metsitystuen hallinnointiin sekä vähennyksenä 81 000 euroa omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa ja 450 000 euroa pk-yritysten rekrytointitukikokeilun aloituksen siirtymisestä vuoteen 2022.

Momentin perustelujen täydennys aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista jatkuvan oppimisen uudistukseen liittyvästä palvelujärjestelmän uudistamisesta ja ohjaus- ja validointitoiminnasta sekä Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamisesta. Jatkuvan oppimisen uudistuksella tuetaan koulutusvalintoja, jotka lisäävät vihreän siirtymän ja digitaalisia taitoja. Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistaminen tukee digitalisaatiotavoitetta, kun Ohjaamoiden yhteydessä kehitetään digitaalista verkko-ohjausta sekä mielen hyvinvoinnin tuen sähköisiä alustoja. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

2021 III lisätalousarvio	1 304 000
2021 talousarvio	185 801 000
2020 tilinpäätös	187 350 000
2019 tilinpäätös	173 223 000

03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 105 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 60 000 euroa turvetuotannon vähenemisen takia toimeentulonsa menettävien ohjaukseen ja neuvontaan ja 1 255 000 euroa siirtona momentilta 32.30.51 TE-toimistojen aulapalveluihin ja vähennyksenä 210 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 työllisyyden kuntakokeilujen asiakastukeen.

2021 III lisätalousarvio	1 105 000
2021 talousarvio	209 411 000
2020 tilinpäätös	243 137 000
2019 tilinpäätös	185 853 000

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 483 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentin määrärahaa saa käyttää myös GTK International Oy:n osakepääoman ja muun oman pääoman maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi Geologian tutkimuskeskuksesta annetun lain (167/2011) muuttamisesta siten, että Geologian tutkimuskeskus voi keskittää Geologian tutkimuskeskukselle kansainvälisiä asiantuntijapalveluita koskevan hallinnan perustettavalle uudelle osakeyhtiölle. GTK International Oy on valtion kokonaan omistama yhtiö, jonka omistajaohjauksesta ja osakkeiden hallinnoinnista vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 500 000 euroa perustettavan GTK International Oy:n osakepääoman ja muun oman pääoman maksamiseen ja vähennyksenä 17 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	483 000
2021 talousarvio	32 864 000
2020 tilinpäätös	34 386 000
2019 tilinpäätös	32 248 000

05. Innovaatio- ja tutkimuskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 760 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 60 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1), 300 000 euroa luovien alojen rakennetukeen (RRF pilari3), 3 000 000 euroa matkailualan kestävän ja digitaalisen kasvun tukemiseen (RRF pilari3), 200 000 euroa teollisuuden uudistumisen ja palveluviennin kasvattamiseen (RRF pilari3) ja 200 000 euroa terveys- ja hyvinvointiosaamiseen sekä -teknologioihin (RRF pilari3). Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäyksestä 200 000 euroa aiheutuu teollisuuden vähähiilisyttä, kiertotaloutta ja digitaalista uudistumista sekä teollisen palveluviennin kasvattamista tukevasta ohjelmasta,

200 000 euroa terveys- ja hyvinvointiosaamisen ja -teknologian tukemisesta, 300 000 euroa luovien alojen rakennetuen toimeenpanosta, 60 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisan alan vähähiilisten ratkaisujen tuesta ja 3 000 000 euroa matkailualan kestävä ja digitaalisen kasvun tukemisesta elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti.

Momentin perustelujen täydennys aiheutuu EU:n elpymisvälineellä rahoitettavista kokonaisuuksista, joista 3 700 000 euroa kohdentuu koronaviruksesta kärsineille aloille ja kansainvälisen kasvun kärkiin sekä 60 000 euroa rakennuskannan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentämiseen. Uudistukset edistävät elinkeinoelämän vihreää siirtymää ja digitalisaatiota sekä näihin liittyen globaalien markkinamahdollisuuksien hyödyntämistä. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

2021 III lisätalousarvio	3 760 000
2021 talousarvio	101 504 000
2020 tilinpäätös	112 280 000
2019 tilinpäätös	97 474 000

06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 99 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kuluttajaneuvontaa koskevien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla annetussa asetuksessa (720/2014) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kulujen korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 100 000 euroa siirtona momentilta 32.01.01 harmaan talouden ohjelman mukaiseen data-analytiikan hyödyntämiseen korruption ja väärinkäytösten torjunnassa sekä vähennyksenä 1 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	99 000
2021 talousarvio	18 361 000
2020 tilinpäätös	18 200 000
2019 tilinpäätös	15 268 000

07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 2 701 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 2 700 000 euroa aiheutuu yhtenäispatenttijärjestelmän voimaantulon siirtymisestä vuodelle 2022 ja 1 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	-2 701 000
2021 talousarvio	9 157 000
2020 tilinpäätös	6 569 938
2019 tilinpäätös	4 079 907

08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 151 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 90 000 euroa konfliktimateriaalien valvontaan liittyviin uusiin tehtäviin sekä vähennyksenä 1 000 euroa omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa ja 240 000 euroa kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalan laajentumisen siirtymisestä vuodelle 2022, mistä 80 000 euroa on siirtoa momentille 32.01.01.

2021 III lisätalousarvio	-151 000
2021 talousarvio	21 857 000
2020 tilinpäätös	20 625 000
2019 tilinpäätös	19 404 000

09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 218 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi energian alkuperätakuista.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 80 000 euroa viraston tehtävien laajentumisesta EU:n lainsäädännön toimeenpanoon ja 150 000 euroa alkuperätakuurekisterin kehittämiseen sekä vähennyksenä 12 000 euroa omakustannuseriaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	218 000
2021 talousarvio	7 758 000
2020 tilinpäätös	7 029 000
2019 tilinpäätös	6 839 000

10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) digitalisaatiota edistävien tietojärjestelmä uudistusten ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen, käyttöönottoon ja kehittämisen aikaiseen ylläpitoon
- 2) digitalisaatiohankkeiden toimeenpanon tukemiseen ja arviointiin.

Määrärahaa saa käyttää myös henkilöstön palkkaamiseen.

Määrärahasta on varattu 2 400 000 euroa reaaliaikataloushankkeelle (RRF pilari2) ja 800 000 euroa edunsaajarekisterille (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu digitalisaatiota edistävien tietojärjestelmä uudistusten ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Määrärahalla rahoitetaan keskeisiä digitaalisuutta

edistäviä uudistuksia, joita toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tai yhteistyössä muiden hallinnonalojen kanssa.

Määrärahasta 3 200 000 euroa on EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavaa. Reaaliaikatalous-hankkeen tavoitteena on vauhdittaa datataloutta ja digitalisaatiokehitystä. Edunsaajarekisterillä tavoitellaan manuaalisista prosesseista luopumista ja digitaalisen turvallisuuden parantamista. Molempien hankkeiden tavoitteena on mahdollistaa siirtyminen digitaaliseen asiointiin, joka tulee samalla vihreää siirtymää asioinnin siirtyessä käyntiasioinnista digitaalisiin palveluihin. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

TE-digi -hanke	3 000 000
Reaaliaikatalous -hanke	2 400 000
Luvat ja valvonta -hanke	2 000 000
Edunsaajarekisterin kehittäminen	800 000
Yhteensä	8 200 000

Määrärahasta 3 000 000 euroa on siirtoa momentilta 32.30.51 TE-digi -hankkeen rahoittamiseen.

2021 III lisätalousarvio 8 200 000

40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 110 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 110 000 euroa on siirtoa momentilta 32.30.51 Hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelmaan ja 3 000 000 euroa siirtoa momentilta 32.30.51 yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskuksen rahoittamiseen.

2021 III lisätalousarvio	3 110 000
2021 talousarvio	6 291 000
2020 tilinpäätös	7 651 000
2019 tilinpäätös	5 959 000

51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää merimiespalveluihin, joiden rahoitus muodostuu merimiespalvelulain (447/2007) 6 §:ssä tarkoitetusta valtio-osuudesta ja lakkautettua lästimaksujärjestelmää vastaavasta maksuosuudesta.

Selvitysosa: Perustelujen täydentäminen aiheutuu rahoitusjärjestelmän selkeyttämisestä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	2 572 000
2020 tilinpäätös	2 446 962
2019 tilinpäätös	2 369 318

95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 75 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu toteutuneista oikeudenkäyntikuluista.

2021 III lisätalousarvio	75 000
2021 talousarvio	50 000
2020 tilinpäätös	120 000
2019 tilinpäätös	—

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 21 376 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 468 023 000 eurolla.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa ja valtuutta saa käyttää valtionavustuslain (688/2001), kiertotalouden ja kestäväen vihreän kasvun edistämiseen myönnettävästä avustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1197/2020) sekä Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille myönnettävään kiertotalouden investointi- ja innovaatiotukeen.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 4 400 000 euroa ja valtuudesta 20 000 000 euroa materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistämiseen (RRF pilari1). Määrärahaa saa käyttää ja myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 427 000 euroa ja 1 940 000 euroa valtuudesta kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1). Määrärahaa saa käyttää ja myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 2 175 000 euroa ja 12 000 000 euroa valtuudesta avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3). Määrärahaa saa käyttää ja myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 2 200 000 euroa ja 10 000 000 euroa valtuudesta innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3). Määrärahaa saa käyttää ja myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtuudesta on varattu 40 000 000 euroa veturiyrittäjärahoitukseen (RRF pilari3). Myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 374 000 euroa ja 1 700 000 euroa valtuudesta luovien alojen rakennetukseen (RRF pilari3). Määrärahaa saa käyttää ja myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määrärahan 8 800 000 euron ja myöntämisvaltuuden 40 000 000 euron lisäys aiheutuu akkuarvoketjun tukemisesta.

Määrärahan 3 000 000 euron ja myöntämisvaltuuden 6 000 000 euron lisäys aiheutuu terveysalan kasvustrategian toimeenpanosta ja rokote-ekosysteemin tukemisesta.

Määrärahan 4 400 000 euron ja myöntämisvaltuuden 20 000 000 euron lisäys aiheutuu keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöä ja kierrätystä edistävien investointien tukemisesta elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti.

Määrärahan 4 375 000 euron ja myöntämisvaltuuden 62 000 000 euron lisäys aiheutuu tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan tehtävien investointien tukemisesta elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti.

Määrärahan 427 000 euron ja myöntämisvaltuuden 1 940 000 euron lisäys aiheutuu kiinteistö- ja rakentamisan alan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmasta elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti.

Määrärahan 374 000 euron ja myöntämisvaltuuden 1 700 000 euron lisäys aiheutuu luovien alojen rakennetuksesta elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisesti.

Momentin perustelujen täydennykset aiheutuvat EU:n elpymisvälineellä rahoitettavista kokonaisuuksista. Keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöä ja kierrätystä edistäviä investointeja tukemalla tavoitellaan materiaalien uudelleenkäytön ja kierrätyksen lisäämisen kautta luonnonvarojen käytön vähentämistä. TKI-rahoituksen kokonaisuuden rahoitusta kohdennetaan hankkeisiin, jossa keskitytään vähähiiliseen talouteen sekä kykyyn selviytyä ilmastonmuutoksesta sekä sopeutua siihen. Investoinnit ja uudistukset edistävät digitalisaatiota tukemalla osaamistason nostoa sekä uuden tiedon tuottamisen ja innovaatiotoiminnan kehitystä. Luovan talouden edistäminen liittyy pääosin digitalisaation edistämiseen pyrkien monipuolistamaan luovan työn tulosten hyödyntämistä ja parantamaan kulttuuri- ja luovan alan toimijoiden mahdollisuuksia kilpailla kansainvälisillä markkinoilla. Ilmasto-KIRADIGIN tuettaviksi valittavien toteutusten valintakriteereissä haitallisuus ympäristölle tai luonnon monimuotoisuudelle on poissulkeva ehto, hakijan tulee osoittaa haitattomuus ja ilmastonmuutoksen torjunnan ja sopeutumisen toteutuminen hankkeessa. Toteutusten tulee joko perustua todennettavissa olevaan vähä-

hiilisyyttä edistävään ratkaisuun tai tuottaa toimintamalleja ja työkaluja vähähiilisen talouden toteuttamiseksi ja osoittamiseksi. Digitalisaation, automaation ja mittaroinnin hyödyntämisellä rakennuksissa voidaan tehostaa energian käytön seurantaa, tehostaa energian käyttöä erityisesti korkean kulutuksen aikana ja vähentää energian käyttöä sekä siitä aiheutuvia päästöjä. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 21 376 000 euroa vuonna 2021, 42 786 000 euroa vuonna 2022, 31 623 000 euroa vuonna 2023, 19 550 000 euroa vuonna 2024 ja 16 305 000 euroa vuonna 2025.

2021 III lisätalousarvio	21 376 000
2021 talousarvio	516 318 000
2020 tilinpäätös	979 578 106
2019 tilinpäätös	245 020 942

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 900 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 50 159 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 4 900 000 euron ja valtuuden 19 409 000 euron lisäys aiheutuvat uusien laivahankkeiden käynnistymisen mahdollistamisesta ja laivakohtaisen tuen enimmäismäärän nostamisesta 10 000 000 eurosta 15 000 000 euroon 1.1.2021 alkaen.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 4 900 000 euroa vuonna 2021, 4 759 000 euroa vuonna 2022, 3 000 000 euroa vuonna 2023, 2 750 000 euroa vuonna 2024, 3 000 000 euroa vuonna 2025 ja 1 000 000 euroa vuonna 2026.

2021 III lisätalousarvio	4 900 000
2021 talousarvio	15 685 000
2020 tilinpäätös	13 487 729
2019 tilinpäätös	10 000 000

30. Työllisyys ja yrittäjyys

30. Valtionavustus kunnille yksinyrittäjien tukemiseen (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 168 928 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruutus aiheutuu ennakoitua pienemmästä yksinyrittäjien tuen käytöstä ensimmäisellä hakukierroksella.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2020 II lisätalousarvio	250 000 000

32. Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 190 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti kunnille tai kuntayhtymille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen myönnettävän valtionavustuksen maksamiseen.

Määräraha on varattu Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin määrärahaa käytetään kunnille myönnettävään valtionavustukseen ohjaamotoimintaan. Ohjaamoiden palvelut on suunnattu kaikille alle 30-vuotiaille, jotka saavat ohjaamoiden kautta laaja-alaisesti maksutonta apua ja tukea.

Ohjaamotoiminnan vahvistamiseksi otetaan käyttöön vuosiksi 2021—2024 kannustinmalli, jonka kautta kunnat voivat hakea valtionavustusta henkilöstön palkkakuluihin. Mallissa kunta palkkaa yhden henkilön ja voi tämän jälkeen saada valtionavustusta toisen henkilön palkkaamiseen.

Kannustinmallin tavoitteena on varmistaa, että kunnilla on mahdollisuudet ja riittävästi välittömiä kannustimia ylläpitää ja kehittää Ohjaamoiden monialaista palvelukykyä. Kunnan Ohjaamoihin tekemien rekrytointien tulee kohdentua joko sosiaali- ja terveystalouden tai opetusalan asiantuntijoihin.

Momentin määräraha on EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavaa ja tukee digitalisaatiotavoitetta, kun Ohjaamoiden yhteydessä kehitetään digitaalista verkko-ohjausta sekä mielen hyvinvoinnin tuen sähköisiä alustoja. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

2021 III lisätalousarvio	3 190 000
--------------------------	-----------

33. Turveyrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 30 585 000 euroa.

Momentin määrärahaa saa käyttää turveliiketoimintaa harjoittaville yrittäjille maksettaviin avuksiin tai muuhun sopeutusrahaan.

Selvitysosa: Turpeen energiakäyttö on laskenut ennakoitua nopeammin. Kehityskulun seurauksena turvealan yritykset ja yrittäjät ovat ajautuneet asemaan, jossa turvealalla ei ole aiemmassa laajuudessa liiketoimintaedellytyksiä.

Momentin määrärahaa kohdennetaan turvetuotannosta luopuville yrittäjille.

Momentin määrärahan lisäksi turveyritysten ja -yrittäjien hallittua siirtymää uuteen yritystoimintaan sekä yrittäjien ja työntekijöiden uudelleentyöllistymistä ja -kouluttautumista tuetaan talousarvion momenteilta 30.40.22, 30.40.47, 32.01.02, 32.01.03, 32.30.42, 32.30.51 ja EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoituksella.

2021 III lisätalousarvio	30 585 000
--------------------------	------------

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2021 saa uusia sitoumuksia tehdä enintään 10 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 100 000 euron ja myöntämisvaltuuden 2 000 000 euron lisäys aiheutuu turvetoimialan yritysten uuden liiketoiminnan kehittämishankkeisiin myönnettäviin yritysten kehittämisavustuksiin tarvittavasta valtuudesta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 100 000 euroa vuonna 2021, 800 000 euroa vuonna 2022, 700 000 euroa vuonna 2023 ja 400 000 euroa vuonna 2024.

2021 III lisätalousarvio	100 000
2021 talousarvio	92 378 000
2020 tilinpäätös	281 088 513
2019 tilinpäätös	4 944 751

45. Valtionavustus turvetuotantokoneiden romutukseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla annettavan valtioneuvoston asetuksen mukaisen avustuksen maksamiseen.

Avustus myönnetään Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisena.

Selvitysosa: Turpeen energiakäyttö on laskenut ennakoitua nopeammin. Kehityskulun seurauksena turvealan yritykset ja yrittäjät ovat ajautuneet asemaan, jossa turvealalla ei ole aiemmassa laajuudessa liiketoimintaedellytyksiä.

Momentin määrärahaa käytettäisiin avustuksiin, jotka kohdennettaisiin turvetuotantoon valmistettujen koneiden ja laitteiden romuttamiseen tai siirtämiseen toiseen käyttötarkoitukseen. Avustusjärjestelmän piiriin eivät kuuluisi muut, moneen käyttötarkoitukseen soveltuvat koneet ja laitteet. Tavoitteena on, että mahdollisimman suurelle osuudelle käytöstä poistettavasta kalustosta löytyisi uusi käyttötarkoitus.

Avustus myönnetään Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisena, joten avustuksen enimmäismäärä on elinkeinoharjoittajaa kohden enin-

tään 200 000 euroa kolmen peräkkäisen verovuoden kuluessa yhteenlaskettuna muiden vähämerkityksisenä tukena myönnettyjen valtiontukien kanssa.

2021 III lisätalousarvio	20 000 000
--------------------------	------------

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 12 735 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää työllisyyden edistämisestä kuntakokeilussa annetun lain (1269/2020) perusteella tehtyjen palkkatuki-, starttiraha- ja korvauspäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa on säädetty kyseisten palvelujen rahoituksesta.

Selvitysosa: Vähennyksestä 7 650 000 euroa aiheutuu rekrytointitukikokeilun siirtymisestä alkavaksi vuonna 2022, 3 000 000 euroa siirrosta momentille 32.01.10 TE-digi -hankkeen rahoitukseen, 1 255 000 euroa siirrosta momentille 32.01.03 TE-toimistojen aulapalvelujen rahoitukseen, 220 000 euroa siirrosta momentille 32.01.02 Perhevapailta töihin -hankkeeseen, 110 000 euroa siirrosta momentille 32.01.40 Hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelmaan sekä 3 000 000 euroa siirrosta momentille 32.01.40 yhteiskunnallisten yritysten osaamiskeskuksen rahoittamiseen.

Lisäys 2 500 000 euroa aiheutuu turveyrittäjille suunnattuihin yritysten kehittämispalveluihin ja turvealan uudelleentyöllistymisen ja -koulutuksen tukemiseen.

Momentin perustelujen muutos aiheutuu työllisyyden edistämisen kuntakokeiluista annetun lakiviittauksen täsmentämisestä momentilla.

2021 III lisätalousarvio	-12 735 000
2021 talousarvio	276 306 000
2020 tilinpäätös	332 914 000
2019 tilinpäätös	256 693 000

52. Palkkaturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 460 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkaturvalain muutoksesta.

2021 III lisätalousarvio	1 460 000
2021 talousarvio	32 000 000
2020 tilinpäätös	31 130 307
2019 tilinpäätös	29 862 411

40. Yritysten erityisrahoitus

43. Yritysten kustannustuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta.

Lisäyksestä 31 072 000 euroa aiheutuu kustannustuen neljännestä hakukierroksesta ja 168 928 000 euroa on momentilta 32.30.30 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia kustannustuen kolmanteen ja neljänteen hakukierrokseen.

2021 III lisätalousarvio	200 000 000
2021 II lisätalousarvio	40 000 000
2021 I lisätalousarvio	—
2020 tilinpäätös	680 000 000

60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 650 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta valtiontakuurahastoon. Rahastovarauksella varaudutaan tilanteeseen, jossa valtiontakuurahastossa jäljellä olevat varat eivät riittäisi Finnveran viennitakuu- ja erityistakaustoiminnasta syntyvän tappiollisen erillistuloksen kattamiseen.

2021 III lisätalousarvio	650 000 000
2021 talousarvio	20 000
2020 tilinpäätös	—
2019 tilinpäätös	—

87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 300 000 000 euroa.

Vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 120 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys ja määrärahan peruutus aiheutuvat Suomen Malmijalostus Oy:n siirrosta momentille 23.10.87 valtioneuvoston omistajaohjauksesta annetun periaatepäätöksen mukaisesti valtioneuvoston kanslian omistajaohjaukseen.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2021 III lisätalousarvio	-300 000 000
2021 talousarvio	300 000 000
2020 tilinpäätös	150 000 000

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 26.40.01 kausityölain ja ulkomaalaislain muutoksen edellyttämiin digitaalisten järjestelmien kehittämiseen.

2021 III lisätalousarvio	-1 000 000
2021 talousarvio	8 891 000
2020 tilinpäätös	11 031 000
2019 tilinpäätös	1 881 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Vanhan Vaasan sairaalan koronapandemian aiheuttamien suojavälineiden ja puhdistusaineiden lisähankintojen tarpeesta sekä osittain myös henkilöstökustannusten kasvusta.

2021 III lisätalousarvio	200 000
2021 talousarvio	980 000
2020 tilinpäätös	1 283 000
2019 tilinpäätös	815 357

05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 292 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 290 000 euroa aiheutuu koronapandemiasta johtuvien henkilöstö- ja muiden menojen kasvusta valtion koulukodeissa ja 2 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	292 000
2021 talousarvio	1 848 000
2020 tilinpäätös	536 308
2019 tilinpäätös	601 000

06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 520 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 300 000 euroa aiheutuu koronaviruspandemian aiheuttamista lisämenoista vankiterveydenhuollolle, 100 000 euroa potilastietojärjestelmän toiminnallisuuden var-

mistamisesta ja 120 000 euroa siirrosta momentilta 25.40.01 vankiterveydenhuollon turvaamiseksi.

Siirto on vankiterveydenhuollolle kuuluva osuus Rikosseuraamuslaitoksen vuodelle 2021 saamasta 1,66 milj. euron lisärahoituksesta rikosketjun oikeasuhtaisuuden varmistamiseen.

2021 III lisätalousarvio	520 000
2021 talousarvio	20 155 000
2020 tilinpäätös	20 291 000
2019 tilinpäätös	19 105 000

25. *Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 800 000 euroa aiheutuu asiakastietolain toimeenpanosta Kanta-palveluissa. Kanta-palveluiden toimivuus ja laajentaminen sosiaalihuoltoon on edellytys sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiselle niin, että asiakas- ja potilastiedot ovat valtakunnallisesti saatavilla sekä asiakas- että potilastyössä että maakuntien ohjaamisen ja tietojohdamisen tarpeisiin. Myös toisiolain toimeenpanon onnistuminen edellyttää Kanta-palveluiden kehittymistä.

Lisäyksestä 1 900 000 euroa aiheutuu covid-19-rokotustodistuksen, negatiivisen koronatestin todistuksen ja sairastetun koronataudin todistuksen valmistelun, viestinnän ja ylläpidon kustannuksista.

2021 III lisätalousarvio	5 700 000
2021 talousarvio	30 400 000
2020 tilinpäätös	22 400 000
2019 tilinpäätös	7 000 000

29. *Sosiaali- ja terveystieteiden hallinnon alan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu pääsääntöisesti covid-19-rokotteiden hankinnasta aiheutuvien arvonlisämenojen kasvusta, joita ei ole huomioitu vuoden 2021 talousarviossa.

2021 III lisätalousarvio	8 000 000
2021 talousarvio	19 500 000
2020 tilinpäätös	19 753 893
2019 tilinpäätös	19 430 441

02. Valvonta*03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 202 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 000 euroa aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa ja 200 000 euroa säteilylain velvoittaman maksuttoman luonnonsäteilyn ja NORM-valvonnan lisäkustannuksista.

2021 III lisätalousarvio	202 000
2021 talousarvio	14 794 000
2020 tilinpäätös	14 278 000
2019 tilinpäätös	11 587 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 59 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	59 000
2021 talousarvio	14 272 000
2020 tilinpäätös	12 797 000
2019 tilinpäätös	12 340 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 22 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	22 000
2021 talousarvio	5 351 000
2020 tilinpäätös	6 010 837
2019 tilinpäätös	3 752 000

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 992 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 506 000 euroa aiheutuu vuokratilusten noususta, 436 000 euroa vainajien käsittely- ja säilytysratkaisujen suunnittelu-, viimeistely- ja korjaustöistä sekä välttämättömistä kone- ja laitehankinnoista aiheutuvista arvioituista lisäkustannuksista ja 50 000 euroa vainajasäilytykseen tarkoitettujen kylmäkonttien vuokratiluksista.

2021 III lisätalousarvio	992 000
2021 talousarvio	11 841 000
2020 tilinpäätös	12 189 991
2019 tilinpäätös	10 118 220

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveystieteiden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 956 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 161 000 euroa asiakastietolain toimeenpanosta, 157 000 euroa covid-19-lääkehankinnan ja THL:n lääketukku-kaupan toiminnan vahvistamisesta, 1 541 000 euroa covid-19-testauskapasiteetin ylläpitämisestä, 6 025 000 euroa covid-19-viruskantojen sekvensoinnista, 75 000 euroa kansallisen covid-19-tartunnan jäljitystyön tehostamisesta, 800 000 euroa kansallisen terveysturvallisuuden kyvykkyyksien ylläpitämisestä covid-19-pandemian aikana, 600 000 euroa pandemiarokotusten suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuvista kuluista, 1 000 000 euroa THL:n perustoiminnan varmistamisesta ja 600 000 euroa pandemiaviestinnästä.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 3 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa.

2021 III lisätalousarvio	10 956 000
2021 talousarvio	62 072 000
2020 tilinpäätös	74 098 000
2019 tilinpäätös	54 083 000

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu hallituksen eduskunnalle antamasta lisätalousarvioesitykseen liittyvästä esityksestä laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-pandemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Esityksellä jatketaan työttömyysturvan väliaikaisten muutosten voimassaoloa ajalle 1.7.—30.9.2021 covid-19-pandemian edelleen jatkuessa.

2021 III lisätalousarvio	6 000 000
2021 I lisätalousarvio	6 000 000
2021 talousarvio	1 037 490 000
2020 tilinpäätös	1 272 275 095
2019 tilinpäätös	714 892 471

52. *Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 55 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 7 000 000 euroa aiheutuu hallituksen eduskunnalle antamasta lisätalousarvioesitykseen liittyvästä esityksestä laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-pandemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta ja 48 000 000 euroa laiksi työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Esityksillä jatketaan työttömyysturvan väliaikaisten säännösten voimassaoloa ajalle 1.7.—30.9.2021 covid-19-pandemian edelleen jatkuessa.

2021 III lisätalousarvio	55 000 000
2021 I lisätalousarvio	55 000 000
2021 talousarvio	1 802 990 000
2020 tilinpäätös	1 747 175 798
2019 tilinpäätös	1 417 585 672

50. Veteraanien tukeminen

52. *Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää neuvontapalvelutoimintaan suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen sekä sotainvalidien neuvontapalvelutoiminnan kulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin perusteluja on täydennetty siten, että momentilta voidaan maksaa sotainvalidien neuvontapalvelupäivien neuvontapalvelutoiminnan kulut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	16 000 000
2020 tilinpäätös	25 000 000
2019 tilinpäätös	27 762 000

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

36. *Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseksi saamelaiskäräjien kautta saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi ja kehittämiseksi.

Selvitysosa: Momentin perusteluja on täydennetty siten, että määrärahaa voidaan käyttää saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden turvaamisen lisäksi myös kehittämiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	562 000
2020 tilinpäätös	480 000
2019 tilinpäätös	480 000

39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 39 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää kunnille myönnettäviin avustuksiin lasten, nuorten ja perheiden palveluihin koronavirustilanteen vaikutusten vähentämiseksi.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteesta johtuvista lasten ja nuorten tukitoimista. Lisäyksestä 16 000 000 euroa kohdentuu mielenterveyspalvelujen saatavuuden parantamiseen ja 23 000 000 euroa päihdeongelmaisten hoitoon ja kuntoutukseen pääsyn parantamiseen.

2021 III lisätalousarvio	39 000 000
2021 I lisätalousarvio	17 500 000
2021 talousarvio	128 300 000
2020 tilinpäätös	108 910 000

61. EU:n rahoitus kestävän kasvun ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 45 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 20 000 000 euroa pilarin 4 investoinnin 1 menojen maksamiseen
- 2) enintään 5 000 000 euroa pilarin 4 investoinnin 2 menojen maksamiseen
- 3) enintään 20 000 000 euroa pilarin 4 investoinnin 4 menojen maksamiseen
- 4) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen ohjelman hallinnointia ja koordinoitua varten.

Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) pilari 4 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen jakautuu viiteen kokonaisuuteen (investointiin), joista neljää hallinnoi sosiaali- ja terveysministeriö ja viidettä Ahvenanmaan maakunnan hallitus. Rahoitusta voidaan jakaa valtionavustuksina kunnille, kuntayhtymille, elinkeinoelämälle ja kolmannen sektorin toimijoille, lisäksi sitä voidaan osoittaa sopimuksella käy-

tettäväksi julkisen sektorin laitoksille ohjelmaa tukeviin toimenpiteisiin ja sen kansalliseen koordinointiin sekä hallinnointiin.

Ministeriö valmistelee valtionavustuksia koskevan asetuksen sekä muut rahoituksen käyttöä koskevat linjaukset vuoden 2021 aikana siten, että ensimmäiset hankkeet voivat käynnistyä vuodenvaihteessa 2021—2022. Ohjelman digitalisaatiota koskevia tavoitteita toteutetaan pilari 4 investoinnilla 4 (hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot).

EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Elpymis- ja palautumistukivälineen pilari 4 rahoituksen arvioitu jakautuminen vuonna 2021 investoinneittain (milj. euroa)

	Vuoden 2021 rahoitus
Edistetään hoitotakuun toteutumista (ml. mielenterveyspalvelut) sekä puretaan koronavirus-tilanteen aiheuttamaa hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa (investointi 1)	20,0
Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla monialaisia kynnyksettömiä palveluja, ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista (investointi 2)	5,0
Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta (investointi 3)	0,0
Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot (investointi 4)	20,0
Yhteensä	45,0

Elpymis- ja palautumistukivälineen pilari 4 rahoituksen arvioitu jakautuminen ohjelmakaudella investoinneittain (milj. euroa)

	Osuus koko ohjelmakaudella
Edistetään hoitotakuun toteutumista (ml. mielenterveyspalvelut) sekä puretaan koronavirus-tilanteen aiheuttamaa hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa (investointi 1)	230,0
Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla monialaisia kynnyksettömiä palveluja, ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista (investointi 2)	30,0
Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta (investointi 3)	40,0
Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot (investointi 4)	95,2
Personcentrerat digitalt vårdinformationssystem på Åland	4,8
Yhteensä	400,0

EU-tukien takaisinperinnästä aiheutuvat erät on merkitty momentille 12.39.10.

2021 III lisätalousarvio

45 000 000

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 223 500 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen kansallisen rokotusohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämiseksi sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämiseksi.

Selvitysosa: Lisäyksestä 190 000 000 euroa aiheutuu vuoden 2022 väestön covid-19-rokotteen EU yhteishankintaan varautumisesta, 19 800 000 euroa hankintasopimusten mukaisten, toimittamatta olevien rokote-erien muunneltujen virusvarianttirokotteiden aiheuttamista lisäkustannuksista, 21 900 000 euroa Curevac- ja/tai Novavax -rokotteen muunneltujen perusannosten lisäksi tarjottavista optioannoksista, 1 300 000 euroa rokotustarvikkeista ja 500 000 euroa rokotteen varastoinneista ja jakelusta.

Vähennys 10 000 000 euroa aiheutuu Suomen COVAX AMC -mekanismiin osallistumisesta, jota vastaava lisäys on tehty momentilla 24.30.66.

2021 III lisätalousarvio	223 500 000
2021 I lisätalousarvio	70 000 000
2021 talousarvio	30 940 000
2020 tilinpäätös	243 740 000
2019 tilinpäätös	28 990 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 39 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 190 000 euroa jäte-
lain aiheuttamista markkinavalvontatehtävistä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesissa ja vä-
hennyksenä 151 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 ympäristöalan asiantuntijan palkkaami-
seksi EU-edustustoon.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi jätelain ja
eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 40/2021 vp).

2021 III lisätalousarvio	39 000
2021 talousarvio	35 163 000
2020 tilinpäätös	35 701 000
2019 tilinpäätös	26 128 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 202 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 190 000 euroa aiheutuu jätelain uudistuksesta tulevista tehtävistä
ja 12 000 euroa omakustannusperiaatteen toteuttamisesta Senaatti-konsernin liikelaitosten vuok-
rissa.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi jätelain ja
eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 40/2021 vp).

2021 III lisätalousarvio	202 000
2021 talousarvio	23 975 000
2020 tilinpäätös	23 440 000
2019 tilinpäätös	23 024 000

29. *Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ympäristöhallinnon kasvaneista määrärahoista, mikä johtaa lisääntyneisiin arvonlisäveromenoihin.

2021 III lisätalousarvio	3 000 000
2021 talousarvio	9 435 000
2020 tilinpäätös	8 352 269
2019 tilinpäätös	6 930 925

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

22. *Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 1 750 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 750 000 euroa ympäristölupien käsittelyyn kohdennettaviin väliaikaisiin lisävoimavaroihin (RRF pilari 1) ja 1 000 000 euroa ravinteiden kierrätykseen (RRF pilari 1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää maaperän- ja vesien suojelun päivystysajan korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisämäärärahalla toteutetaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Rahoitus on osa pilaria 1.

Määrärahan 750 000 euron lisäyksen kustannukset liittyvät energiainfrastruktuuri-investointeihin ja puhtaan vedyn, CCS & CCU:n investointeihin. RRF-investoinnit on tarkoitus käynnistää mahdollisimman pian. Jouheva käynnistys varmistetaan luvitusprosessien riittävillä lupavoimavaroilla. Lisäys kohdennetaan ELY-keskusten ympäristövastuualueelle.

Määrärahan 1 000 000 euron lisäyksellä tuetaan ravinteiden kierrätystä edistäviä TKI-investointeja. Lisäys edistää elpymis- ja palautumissuunnitelman vihreää siirtymää tukevaa ympäristökestävyttä ja luontopohjaisia ratkaisuja. Ravinteiden kierrätyksellä edistetään siirtymää kiertotalouteen ja vähennetään Itämeren ja vesistöjen ravinnekuormitusta sekä kasvihuonekaasupäästöjä. Hankkeiden valinnassa huomioidaan vaikutukset etenkin ilmastonmuutokseen, rehevöitymiseen ja luonnon monimuotoisuuteen. Toimilla on myös työllistävä vaikutus.

2021 III lisätalousarvio	1 750 000
2021 talousarvio	24 435 000
2020 tilinpäätös	24 335 000
2019 tilinpäätös	18 175 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu asumisoikeuslain uudistuksen toimeenpanosta.

2021 III lisätalousarvio	400 000
2021 talousarvio	6 163 000
2020 tilinpäätös	6 115 000
2019 tilinpäätös	4 806 000

04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa ja vuodelta 2020 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) digitaalisen rakennetun ympäristön hankkeesta aiheutuviin valtion menoihin ja kansainvälisen yhteistyön kuluihin ja maksuihin
- 2) avustusten maksamiseen valtionavustuslain nojalla
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Muutos aiheutuu tarpeesta täsmentää momentin päätösosaa varmistamalla vakiosisältöisen käyttötarkoituksen säilyminen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	7 300 000
2020 tilinpäätös	7 300 000

06. Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelmasta aiheutuviin valtion menoihin ja kansainvälisen yhteistyön kuluihin ja maksuihin

2) avustusten maksamiseen valtionavustuslain nojalla

3) hankkeeseen liittyvien enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määräraha aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Rahoitus voi kohdistua toimenpiteisiin, joilla tuetaan rakennetun ympäristön tutkimus- ja innovointiprosesseja, yritysten välistä teknologian siirtoa ja yhteistyötä, jossa keskitytään vähähiiliseen talouteen sekä kykyyn selviytyä ilmastonmuutoksesta ja sopeutua siihen. Rahoitus voi kohdistua myös toimenpiteisiin, jotka ovat tukea yrityksille, jotka tarjoavat palveluja, joilla edistetään vähähiilistä taloutta ja kykyä selviytyä ilmastonmuutoksesta, mukaan lukien tiedotustoimet. Lisäksi rahaa voi käyttää edellä mainittujen toimien edistämiseen.

Rahoitus tuottaa tietopohjaa ja työkaluja todentaa vähähiilisyyden, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja selviytymisen ratkaisuja ja kyvykkyyden kasvua. Rahoitusta käytetään myös ohjelman toteutukseen, tulosten seurantaan, arviointiin ja raportointiin sekä tulosten ja parhaiden käytäntöjen viestintään sekä henkilöstön palkkaukseen enintään yhtä henkilötyövuotta vastaava määrä.

Rahoitustuen käytön ehdot periytyvät Kansallisesta kestävästä kasvun ohjelmasta, elpymis- ja palautumistukivälineen asetuksesta (EU) 2021/241, ryhmäpoikkeusasetuksen (komission asetus 651/2014) ehdoista sekä EU-elvytysrahoituksen do-no-significant-harm (DNSH) -ehdoista (2021/C 58/01). Rahoitus ei saa tuottaa merkittävää haittaa vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestäväälle käytölle ja suojelulle, kiertotaloudelle, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiselle ja vähentämiselle, biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelulle ja ennallistamiselle.

2021 III lisätalousarvio

1 000 000

37. Avustukset tuulivoimakaavoitukseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen tuulivoimarakentamista ohjaavaan kaavoitukseen, luvitukseen ja niihin liittyviin selvityksiin. Avustusten ensisijaisena kohteena ovat merituu-livoimaan liittyvät hankkeet. Määrärahaa voidaan käyttää lisäksi enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ympäristöministeriön.

Ympäristöministeriö myöntää avustukset valtionavustuslain (688/2001) nojalla ELY-keskuksia kuultuaan. Avustusta voidaan myöntää maakunnan liitoille ja kunnille enintään 70 % kaavoituksen, luvituksen ja niihin liittyvien selvitysten laatimisesta aiheutuvista kuluista.

Mikäli kaavoituksessa ja luvituksessa käsitellään tuulivoimarakentamisen ohella muita ohjaustarpeita, voidaan avustusta myöntää vain siihen osaan kuluja, jotka aiheutuvat tuulivoimarakentamisesta.

Määrärahaa saa käyttää sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Määräraha aiheutuu EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Määrärahalla toteutetaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Rahoitus on osa pilaria 1, ja se on 100 % vihreän siirtymän rahoitusta liittyen ensisijaisesti ohjelmassa toteuttaviin investointeihin liittyvien viranomaiskäsitelyiden nopeuttamiseen, jotka toteuttavat DNSH-periaatteen ja 100-prosenttisesti vihreän siirtymän tavoitteet.

2021 III lisätalousarvio	250 000
2020 tilinpäätös	2 000 000

52. *Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 500 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 7 500 000 euroa sähköautojen latausinfrastruktuurin tukemiseen (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäys ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisämäärärahalla toteutetaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Rahoitus on osa pilaria 1, ja se on 100 % vihreän siirtymän rahoitusta, ja avustukset myönnetään siten, että ne toteuttavat 100-prosenttisesti vihreän siirtymän sekä DNSH-periaatteen vaatimukset.

2021 III lisätalousarvio	7 500 000
2021 talousarvio	5 500 000
2020 tilinpäätös	7 000 000
2019 tilinpäätös	1 500 000

56. Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 25 000 000 euroa öljystä luopumisen avustuksiin (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Myöntämispäätöksiä saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annettu neuvoston päätös (EU, Euratom) 2020/2053 on tullut voimaan.

Selvitysosa: Lisäys ja momentin perustelujen täydennys aiheutuvat EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavista menoista. EU:n elpymisväline voidaan ottaa käyttöön, kun neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on hyväksytty kaikissa jäsenvaltioissa niiden valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ja päätös on sen jälkeen tullut voimaan.

Lisämäärärahalla toteutetaan Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Rahoitus on osa pilaria 1, ja se on 100 % vihreän siirtymän rahoitusta, ja avustukset myönnetään siten, että ne toteuttavat 100-prosenttisesti vihreän siirtymän sekä DNSH-periaatteen vaatimukset.

2021 III lisätalousarvio	15 000 000
2021 I lisätalousarvio	10 000 000
2021 talousarvio	9 440 000
2020 tilinpäätös	28 670 000

Pääluokka 36

VALTIONVELAN KOROT

09. Muut menot valtionvelasta

20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 435 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siitä, että arviota palkkioista ja muista valtionvelasta aiheutuneista kustannuksista on tarkistettu toteutuneiden liikkeeseenlasku-, myynti- ja markkinointikustannusten ja saatujen käteisvakuuksien nettokorkomenojen kehityksen mukaisesti.

2021 III lisätalousarvio	6 435 000
2021 talousarvio	9 510 000
2020 tilinpäätös	11 782 501
2019 tilinpäätös	1 497 753